

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A válság.

Budapest, szeptember 6.

— A más kezében *olajág* lehet, az enyémekben *csóvá* volna!

Azt mondott tegnap, hogy ez a Lukács László álláspontja a királyi programban foglalt nemzeti engedményekkel szemben. És megmondta azt is, hogy nem a maga megőriésétől való aggodalom bírta rá, hogy megbízást ne vállaljon, hanem az a meggyőződés, hogy az ellenzék görbe szemmel nézi, s ennélfogva ő kompromittálhatná azokat a kedvezményeket, melyek a más kezében alkalmasak lehetnek a kibontakozás megteremtésére.

Ezt a mi értesülésünket ma a legkomolyabb források is megerősítik.

De megerősítette maga Lukács László is, aki a tegnapi kihallgatásról elmondta az elmondhatót, s első sorban azt, ami az ő elhatározását irányította. De volt a pénzügyminiszter beszélgetésének olyan pontja is, mely ostorcsapásként hatott a szabadelvűpárt önértékesítő elemeire. Azt mondta ugyanis a pénzügyminiszter, hogy legfőbb ideje volna, ha a szabadelvűpárt végre megtartaná sokszor sürgetett értekezletét, s megállapítaná valahára, hogy — *mit akar*. Mindenki tisztában volt vele, hogy a pénzügyminiszter ezt nem a saját kezdeményezéseként mondja. Vagy megsürgette a király a szabadelvűpártnak, mint többségnek állásfoglalását vagy legalább célzott az ilyen állásfoglalás szükségére. Mindkét esetben ostorcsapás ez a többségre nézve. Hát kellett ez a szabadelvűpártnak? Be kellett várnia, hogy a király figyelmeztetése kötelességére? Most fogja csak az akaratát nyilvánítani, mikor a király akarja, hogy mondja meg már a többség, mit akar voltaképpen? És imponáló akarat lesz az, mely csak a király akaratából mert akarattá formálódni? A szabadelvűpárt komolyan szegyei magát s nagyon is érzi, hogy későn nyilvánítja akaratát. Ez az akarat

már nem lesz komoly támasztéka az eljövendő kormánynak, mert nem spontán nyilatkozott meg, hanem legfelsőbb unszólásra. Mikor már beszélt a kisebbség, beszélt a nemzet, beszélt a korona, akkor szólal meg a többség s akkor se magától, hanem azért, mert minden oldalról hengzik felé a cigány-biztatás: „szólj már te is bibás!” Még egy héttel ezelőtt sulya lehetett volna a szabadelvűpárt egységes állásfoglalásának, de ma, mikor körülbelül a király parancsolja rá, ez a konferencia sokat vesztett sulyából. Sokat — ha nem mindent.

Egyébként jellemzi az általános depressziót, hogy az ellenzék sincs kevésbé zavarban, mint a szabadelvűpárt. Ma való-ággal mindenki föllelegzett, mikor hire járt, hogy Széll Kálmánt fölhívták Budapestre. Ma reggel ez még csak kósza hírek látszott s mégis foglalkoztatta az összes poliikai köröket. Hát még amikor a kora délutáni órákban bizonyossá vált, hogy Széll Kálmán a király meghívására Budapestre érkezett s délután egy órakor ötnegyed-óráig tartó kihallgatáson volt az uralkodónál! A szabadelvűpártban újabb reménység váltotta fel a csüggedést. Nemcsak az ő-szabadelvű, de a nemzetipárti arnyalban is úgy vélekedtek az emberek, hogy Széll Kálmán csakugyan az egyetlen államférfi, aki az adott nemzeti engedményekkel boldogulhat s úgy a szabadelvűpártban, mint az ellenzékben sikerrel kiserelheti meg a kibontakozás munkáját. Maga az ellenzék is koncedálta, hogy a Széll Kálmán kipróbált megbízhatósága olyan ajánlólevél a nemzeti engedmények királyi szóval megszabott mértéke mellett, hogy a további ellenzés legalább is nem könnyű. Szóval, mindenfelé a legnagyobb várakozással tekintettek Széll Kálmán kihallgatása elé.

A felhívatalos értesítés azt mondja, hogy Széll Kálmán ma déli egy órakor magánkihallgatáson volt a királlyal s a délutáni órákban már visszautazott Rátótra. Széll Kálmán a kihallgatásról sekince se mondott el semmit s nem is tudjuk, hogy mi a szándéka, mire

kapott megbízást vagy egyszerűen csak tanácsát kérte-e a király? De azt a legjobb forrásból tudjuk, hogy milyen reménnyel szólították rátóli magányából Budapestre. Azt remélték tőle, hogy neki újra sikerülne fog kompromisszumot kötni az ellenzékkel. Akik ezt remélték, mindenesetre jól ítéltek meg a helyzetet és Széll Kálmánnak az ellenzék előtt való presztizsét. De alighanem rosszul ítéltek meg Széll Kálmán hajlandóságát, mert a nélkül, hogy a jóértesültséget a legkisebb mértékben is fitogtatni akarnók, annyit sejtünk, hogy Széll Kálmán nem kívánkozik vissza a miniszterelnöki székbe, kompromisszum közvetítésére pedig, miután az utolsó hónapok eseményeitől magát egészen távol tartotta, nem tartja magát a legalkalmasabb államférfiúnak. S bár mi, éppen az ellenzék körökben szerzett benyomásaink alapján, azt merjük állítani, hogy a kibontakozás munkájával ma is Széll Kálmán birkózhatnék meg legkönnyebben: az a körülmény, hogy kihallgatása után visszautazott Rátótra, azt látszik igazolni, hogy Széll Kálmán a kompromisszum közvetítésére ezidőszert nem vállalkozott.

Posztív tudomásunk a kihallgatás tartalmáról és eredményéről nincs. Nem is lehet. De maga az a körülmény, hogy az áldatlan válság e legzavarosabb fázisában a király Széll Kálmánt hívatta magához, még pedig rövid időn belül most már másodsor: végtelenül érdekes jelenség. Azt az államférfiut a haza kellős közepén a korona ejtette el. A nemzet egy pillanatra sem ejtette el. És most, annyi meddő ki érlet s a helyzet teljes összekuszálódása után a korona bizalma megint őt keresi, akit elejtett. Mit gondol ma a korona azokról a tanácsosokról, akiknek szavára Széll Kálmánt elejtette? És mit gondol Széll Kálmánról, akinek tanácsához most ama régi tanácsosok miatt kell fordulnia?

A válságra vonatkozó értesüléseinek a következők:

TÁRCA

A téma.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: A. M. Pasuchin.

Kozma Sztepanovics Basmakov ott ült az íróasztalánál, egy lap papirosra rózsákat rajzolgatót, s erősen büszkélkedett, hogy torzképet rajzoltjon annak a lapnak a titkáráról, amelynek beküldözgette a dolgozatait. Mert a titkár ur aznap a következő levelet küldötte éppen neki:

„Igen tisztelt Basmakov ur! Ön a szerkesztő urtól száz rubel előleget veit fel azzal az ígérettel, hogy rácsákat, elbeszéléseket és karcolatokat fog küldeni a lapnak. De ön semmit sem küld, hanem lustálkodik. Nevezze ön akárminek is az eljárását, a szerkesztőnk azonban azt mondja, hogy semmihiázi ember tesz csak ilyet, s ehhez a vélekedéshez magam is csatlakozom. Az ön áldozatos szolgálja Csereztien.”

— Honnan vegyek én tárcákat, elbeszéléseket és karcolatokat, mikor nincs témám?! ... — dünnyögte Kozma Sztepanovics — száz rubel! ... Mért nem fogadtam volna el ezt a pénzt, mikor a hitelezőim annyira szorongatnak? Minden idegem az egész vérem rámegey az írásra, már egészen kiirtam magamat, el vagyok nyűve, akár egy postásról! ...

Basmakov felöltött és beszólt a szomszéd szobába:

— Masa! — kiáltotta — kis feleség! ... Mária Ivanovna! ...

— Mit akarsz? — hallatszott egy nő hang a másik szobából.

— Jöjj át, szükségem van rád! ...

— Nincs időm, gombát teszlek el éppen télire! ...

— Dóbd félre azt a gombát, sokkal fontosabb dologról van itt szó! ...

— Ugyan mi jut az eszedbe! ... rögtön jövök! ...

Egy pere múlva fiatal, meglehetősen esinos asszony jött be, kormos arccal, szurtos ruhában.

— Nos, mit akasz? — kérdezte az asszony és leült.

— Adjál valami anyagot elbeszéléshez, Masa! ... A mi vámpirunk, az a titkár, sértő levelet küldött nekem és elbeszéléseket követel tőlem, de nem tudok írni, nincs anyagom! Olyan régóta töröm már a fejemet, hogy egészen belefájdult, de akármerre nézek, sehol semmi! Masa, találj ki nekem te valami anyagot!

— Hm! — felelte az asszony és gondolatba mélyedt — mit is találjak én ki nekéd? ... Valami új szoknyácskaformát, azt tudnék kitalálni, de anyagot egy elbeszéléshez, — ez nem az én mesterségem! ...

— Gondolkozzál, Masa, törd a fejedet! ... Tied lesz a honorárium fele!

Az asszony törte a fejét.

— Hát ird meg körülbelül ezt a históriát — kezdte aztán. — Egy fiatal leány együtt él az anyjával, s leány olyan szép, mint egy angyal, de túlságosan erélyes; akkor férjhez megy, de az ura kezdi üldözni az anyósát és a jót rosszal fizeti vissza. Egyszer ...

— Egyszer csak az anyós otthagyja őket és a házasok hajlékába a boldogság köszönt be? ...

— Éppenséggel nem így történik! ... Forrón óhajta ezt a férj, de hiába; az anyát nem engedem el! ... Ide figyelj! Egyszer ennek az erkölestelen férjnek álmában megjelenik egy aggyastyán és így szól hozzá: „Ember, szeresd az anyósodat és akkor boldog leszel!”

— A férj azonban gallérijánál ragadta az öreget és így szólt: „Ne hazudjál vén hazudozó, én nem leszek boldog!” ... Nem Masa, ez a téma nagyon elkopott már! ... Az anyósokról már egész köteteket írtak s az ilyen históriák sem az életben, sem az irodalomban nem tetszenek már.

— Mert a férfi mind semmirevaló s te is az vagy!

— Masa, nem azért hívtalak, hogy sértésgessél, hanem hogy valami témát adjál.

— Hiszen kínálok önnek egyet, de nem kell. — De ne anyósokról, hanem valami okosabbról.

— Miesoda? ... Az én anyám nem elég okos önnek? ... Milyen hálátlan teremtmény ön, Kozma Sztepanovics! ...

— Ah, jószágos istenem! Hiszen én nem becsmérlem az anyádat, hanem a témáját! ... Találj ki valami vigd históriát, valami pikánsat, de ne anyósokról! ...

— Az én anyám is pikáns! Mikor fiatalabb volt még, egy herceg is udvarolt neki!

— Hagyd békében az anyádat!

— Hagyja ön békében! ... Mikor tegnap rosszul volt, akkor ön éjjel részegen jött haza és

(A szabadelvűpárt értekezlete.)

A szabadelvűpártban most már félreterezik az ugynevezett végrehajtó bizottság javaslatát s mégis csak meg fogják tartani a sokszor sürgetett, de mindig lefutój értekezletét. A szabadelvűpárt most már megfogalmazza az akaratát.

A döntő lökést ebben az irányban Lukács László adta meg, aki a klubban beszámolt a király óhajáról, hogy a szabadelvűpárt a maga egységének biztosítása érdekében foglalja össze katonai programját, mert csak ilyen formában érhető el, hogy a program körül egységes és elszánt többség álljon. A szabadelvűpárt a rétegei, melyek az értekezlet szükségét már régebben hangzották, nem titkolható kárörömmel konstatálták, hogy az ő kívánságuk milyen szédítő méreteket hódít, mielőtt a király is ugyanazt az óhaját hangoztatta. Mert noha egyes politikusok még most is korainak mondanak minden pártkonferenciát, a párt tulajdonok többsége, sőt majdnem az egész párt követeli most már az értekezlet összehívását, melytől annyit a mai helyzetben is remél, hogy használni fog a pártnak is, a kibontakozás ügyének is. Az ugynevezett nagyfejúek ma is tartanak tőle, hogy az egységes állásfoglalás nehezen fog sikerülni s amivel a pártot együtt vélik tarthatni, éppen az fog a pártból egyeseket kikényszeríteni — de a szabadelvűpárt azt mondja rá, hogy annál jobb. Az értekezletet és a határozott színvallást elengedhetetlennek tartják, s úgy tudjuk, hogy ez a pártértekezlet a legrövidebb időn belül meg fog tartani.

(A mai kihallgatások.)

Ma délelőtt féltizor a király gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt fogadta.

Délután egy órakor járult a király elől Széll Kálmán, akihez már tegnap este elment a meghívó s aki ennek következtében ma reggel Budapestre érkezett. Széll Kálmán körülbelül ötnegyed óráig időzött a király dolgozószobájában s még a délutáni órákban visszautazott Rátótra.

Hír szerint a király most már a szabadelvűpárt értekezlete előtt más politikust nem szólít színe elé.

Félhivatalosan a mai kihallgatásról ezt jelentik:

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt ő felsége ma délelőtt fél 10 órakor magánkihallgatáson fogadta. Délután egy órakor Széll Kálmán jelent meg a királynál magánkihallgatáson, amely délután két óráig tartott. Széll Kálmán ma este visszautazott Rátótra.

Hír szerint kabinetalkitásra való megbízatást még senki sem kapott.

a „Faust“-ból énekelt . . . Hagyja békében! . . .
— Masa, miért hívtalak?
— Hogy, mint rendszeren, győttörjön! Az ön szobája olyan, mint valami kinczkamra!

— Ugy van! De én vagyok az áldozat s te a hóhér!

— Megbocsásson . . .!
— Ne beszéljünk erről Masa, hanem térjünk vissza a tárgyunkhoz . . . Tekints magadba és gondolkozál, vajjon nem történt-e valami érdekes az életben, valami csodálatos, valami különös . . .

— Igen, valami rettenetes . . .
— Valami rettenetes? Mondd el s akkor majd írok róla egy kis drámai apróságot! Mi történt tehát veled?

— Az, hogy feleségül mentem hozzád . . .
— Masa, kiálthatatlan asszony vagy! Hiszen témára van szükségem. Nagy szükségem van rá! . . . Hiszen éretted dolgozom!

— Értem? Hahaha! Gondold csak meg! Nem azért dolgozol-e, hogy a kocsmákban és kávéházakban hemperegjél? . . .

— Menj el inkább, Masa, nem vehetem hasznodat! . . . Tűnj el!

— Tudom, hogy a felesége önnek ellen-szenvesebb az ördögnek is! Ha most azt a divatúrslányt a szomszédból meglátná, boldog volna ön . . .

— Jó, jó . . . Menj már, Masa!

— Nem, ez igazán nem rossz. Vagy talán semmi sincs abban, hogy ön az egész nap a divatúrslánnyal kacérkodik! . . . Ön házas ember, önnek családja van . . .

— Mária Ivanovna! . . .
Basmakov felpattant székéről.

— Csak ne olyan hangosan! . . . Én is tu-

(A szabadelvűpártban.)

A szabadelvű pártkörben ma este is igen sokan voltak együtt a párt tagjai és a miniszterek közül; ott voltak a pártkörben: gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, Lukács László és Darányi Ignác miniszterek. A beszélgetés leginkább a szabadelvűpárt értekezletéről és Széll Kálmán mai kihallgatásáról folyt. A szabadelvűpárt értekezletének kérdésében a pártvezetőség részéről még nem történt döntés; most leginkább afelel tolyik akadémikus jellegű eszmecsere, hogy ne az új miniszterelnök designálása előtt foglaljon-e állást a szabadelvűpárt a katonai kérdésekben, vagy pedig majd csak a designált miniszterelnök előterjesztése alapján.

Széll Kálmán a kihallgatás tartalmáról senki előtt nem nyilatkozott, nem is érintkezett politikuskokkal, sőt a kormány tagjaival sem találkozott, hanem ma este visszautazott Rátótra. A Széll Kálmán kihallgatásának céljáról vagy tárgyáról semmi pozitív hír sem szivárgott ki.

Arra nézve, hogy a közelebbi napokban kik nyerne meghívást a felséghez való kihallgatásra, eddig semmielőle intézkedés nem történt; gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök sem nyilatkozott e tekintetben. Különben mára már a szabadelvűpártnak több vidéken tartózkodó tagja is megérkezett a fővárosba — nyilván a pártkonferencia összehívásának a hírére.

(Részlet egy ünnepi beszédből.)

Ma tartotta meg Nagy-Kálló város közönsége Rákóczi-ünnepét. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött. A diadalnapnál Mezőssy Béla képviselőt bandérium üdvözölte. Az üdvözlésre Mezőssy Béla a következőket válaszolta:

Az utóbbi időkben olyan irányu megtámadtalásokban részesítettem, amelyekre utóbbi beszámolómmal sem jogot, sem alapot nem adtam. Becsületes békét kívánok, ezt mondtam akkor és most ma is, ami egyáltalában nem jelenti azt hogy a pártom által körvonalozott feltételekből bármit is engedni akarok. Mindent vagy semmit: ezt a jelszót nem a függetlenségi és 48-as párt határozata mondotta ki, hanem oly irányu lapok, amelyeknek tulajdásval sem akkor, sem most egyet nem értek, és azt a felőrást éppen oly lehetetlennek tartom, mint aki úgy állítja fel a kérdést, hogy az ellenék adjon meg mindent: ellenben a nemzet óhajai ne teljesítsenek. Törvényes eszközökkel harcoltam eddig és harcolni fogok ezután is mindaddig, amíg az általunk kitűzött cél el nem érteik.

(Román hetvenkedés.)

Avadról sürgönyzik: Az aradi és vidéki román intelligencia tegnap tartott értekezletet elhatározta, hogy a legvégső határig fog küzdeni a magyarok ama kívánsága ellen, hogy a hadseregbe bevezessék a magyar vezényszót. Elhatározták, hogy arra fognak törekedni, hogy az országban lakó többi nemzetiségekkel is e tekintetben megegyezésre jöjjenek. Az aradi Tribuna Poporului, a hazai túlzők lapja, amelyet tudvalevőleg Mangra vikárius sugalmaz, ma közzé is tett egy erős bangu nyilatkozatot a magyarok eme

dok kiabálni. Ön valami ürügy alatt meghív, aztán sérteget, gyötör és kinez . . .

— Ki innen! . . . Ki innen, de rögtön!

Basmakov felkapott egy lexikon-kötetet.

— Ah . . . így vagyunk, ön fenyeget? könyvet emel rám . . . Anyám, anyám, anyácskám!

— Mi az drágám? — hallatszik az anyós szava.

— Anyám, anyácskám, ő fenyeget! — zokogta Mária Ivanovna és arcát a tenyerébe rejtette.

Az anyós csipőre tette a kezét és a feje bubjától cipője orráig végigmérte a vejét.

— Mit gondol ön tulajdonképpen kedvesem? — kezdte. — Azt hiszi talán, hogy büntetlenül sértegethet, vagy tán verhet bennünket, asszonyokat? Akkor téved uram, nagyon téved! En csak győnye asszonyok vagyok ugyan, de a leányomat, azt megvédlemezem! Olyan vagyok, mint a tigris . . .

— Macska ön, nem tigris! — vágott közbe Kozma Sztepanovics — ki innen, takarodjék! Ki innen, vagy galléron fogom!

— Ah, ah, ah! — jajveszékelt az öreg asszony és elájult, miután e cőből a pamlaghoz sietett. Mária Ivanovna élesen felsikoltott, odaguggott az anyjához, majd az urához és úgy kiáltozta, hogy az egész ház meghallotta:

— Segítség, segítség! Anna! Vezet . . . Orvost! . . . O, isten, megölte az anyámat!

Kozma Sztepanovics felkapta a kalapját, káromkodott és elment valamerre, ahova éppen a lába vitte.

Az újság az elbeszélése nélkül is megjelent, de a szerkesztő megesküdött, hogy soha életében nem ad neki többé előleget.

talpadsái ellen. Ebben tiltakozik az ellen, hogy a hadsereg egységét megbolygassák a magyar vezényleti nyelvvel és kijelenti, hogy a közös hadsereg egysége mellett fog küzdeni, ami pedig az oláh népet illeti, azt fel fogja világosítani, hogy utolsó csepp véréig küzdjön a magyarság eme legujabb velleitész ellen.

BELFÖLD

Rákosi Viktor beszámolója. Rákosi Viktor országgyűlési képviselő ma tartotta meg beszámolóját kerülete székhelyén, Hajdunánáson. Rákosi Viktor reggel érkezett Nessi Pál képviselő és több vendég kíséretében Hajdunánásra. A pályaudvaron zászlókkal és zenekarral hatalmas néptömeg várta. Brassai Károly pártfegyező üdvözlőre Rákosi röviden válaszolva, megköszönte a fogadtatást, mire Deák Julika a kivonult nánási leányok nevében bokrétiát nyújtott át. A díszes bevonulás után tíz óraker a városháza előtti térségen, ezreke menő nép előtt tartotta beszámolóját, amelyet többször percekig szakított félbe a választópolgárság lelkesedése.

Rákosi Viktor beszámolójában visszapiantást vetett az eddigi küzdelemre. megmagyarázta a függetlenségi párt mutakori válságát, kijelentte Kossuth álláspontját, aki meg nem szeghetette adott szavát, de a harc folytatásában őket nem akadályozta meg. Zugó élenzés hangzott fel ekkor a választók ajkairól, amikor pedig Rákosi elmondta, hogy Kossuth újra élükre áll, frenetikus lelkesedésben tört ki a tömeg. Rákosi ezután azt a kérdést vetette fel, van-e va aki, aki azt kívánja, hogy a harcot a követelések teljesítése nélkül hagyják abba? A tömeg erre percekig tartó viharos kiáltással tört ki:

— Nem szabad abbanagnyi!

— Szívből beszélek — ugymond Rákosi — nem szabad abbanagnyi! A megújuló hosszas élenzés után kifejtette, hogy a függetlenségi párt nem a maga hasznáért küzd, dicsőségük a nemzet dicsősége, jutalmuk a nemzet jutalma. Hába ütök a függetlenségi pártot, olyan az, mint a cővek: minél jobyan ütök, annál erősebben áll. (Zajos tetszés, élenzés.) Nem kellett Héderváry, akit Hőrvátországból jól ismerünk, mert azt tartuk, amit a bihari ember hogy aki délelőtt kutya, az délután is kutya, (Viszaro derűtlenség.) nem kell senki, aki nem hozza el a nemzeti vívmányokat. Bejelenté ezután, hogy az országgyűlést össze fogják hívni, az öreg bakák visszatartása, az osztrák pártok fenyegető felvonulása és a szabadelvűpárt makacs hallgatása miatt. (Hejjeslés.) Kéri választóit, hogy támogassák továbbra is, mindent megtesznek, hogy fiak ne szolgáljanak olyan hadseregben, amelyet nemélti vezénylenek.

Szinni nem akaró élenzéssel fogadták a beszámolót. Ezután Nessi Pál mondott hazafias beszédet. Elkísérte — ugymond — Rákosi, hogy tanúságot tegyen, hogy mindig első sorban harcolt velük. Kijelenti, hogy nem jön addig vissza, míg a magyar vezénnyelvet ki nem vivják. (Zajos kiáltások.) A meőlőbbi visszontlatásra.) De a nemzeti jogok kiküzdése után sem lesz pihenés, mert a gazdasági harc következik. Sebők Gyula szerkesztő inézet ezután gyujtó beszédet a választópolgárokhoz, amely igen nagy lelkesedést keltett. Majd Brassai Károly pártelnök megköszönte a beszámolót és prok amálta a választók egyhangú elhatározását, hogy a nemzeti jogok mellett való harcot ki kell tartani (Hosszantartó élenzés.), nem szabad engedni. Bocsaj népe után a megy vezérének, Rákosi Viktornak (Hosszas élenzés.) arra kéri csak, hogy menjen előre a zászlóval. Ha rongyos, ha tépett is az a zászló, őket mindig a háta mögött fogja találni. Ezzel a beszámoló véget ért, a nép a Kossuthnőta énekésével, Rákosi és Nessi éltetésével oszlott szét. Délután Rákosi Viktor Hajdunánáson mondott beszámolót, ahol szintén lelkesen fogadták és a harc folytatását kérték.

KÜLFÖLD

A fejedelmi látogatások. Párisból jelentik: A Petit Journal szerint egy a külügyminisztérium, mint az itteni orosz nagykövetség is megeátolja, hogy az orosz cár küszöbön álló iranciaországi látogatásáról szó volna. A Matin szerint a francia kormány kérdést tett az olasz királynál, vajjon Párisba érkezésének október 14-re való megállapítása kellemes volna-e neki. Az olasz király párisi tartózkodása ez esetben október 18-ig tartana. Valószínű, hogy a király ehhez a javaslatához hozzá fog járulni.

Az interparlamentáris konferencia. Bérsből jelentik: A nemzetközi választott bíróságok érdekében alakult interparlamentáris egyesület tanácsa ma délelőtt az összes tagok jelenlétében Plener Ernő az urakháza tagja elnökletével hosszabb ülést tartott. Végleg megállapították a holnap kezdődő konferencia napirendjét. Este gróf Harrach, az urakháza tagjánál estélyre voltak jelen. Az osztrákok közül dr. Plener gróf Schönbörn, Gniencso, Herold és Pacak, ott volt továbbá gróf Apponyi Albert a magyar képviselőház elnöke. Miután a vendégek a gyönyörűen fel-díszített palotában egybegyűltek, dr. Plener beszédét

mondott, amelyben gróf Harrachnak és nejeinek kifejezte a vendégek köszönetét a vendéglátásért. Gróf Harrach hosszabb francia beszédben válaszolt és boldognak mondotta magát, hogy az interparlamentaris unio tagjait palotájában fogadhatja. Reméli, hogy a béke-ideál végre győzedelmeskedni fog.

A szerb tisztek összeesküvése. Hiába hangoztatta Avakamovics miniszterelnök a *Beogradské Novine* egyik munkatársa előtt, hogy a *nisi-ügy* esőndesen fog lefolyni, a tünetek azt mutatják, hogy ami Nisben történt, valamivel több annál, amit egyszerűen úgyneveztek szokatlan nevezni és hogy azok a hullámok, melyeket a nisi tisztek mozgalmára vert fel, nem egyhamar fognak elsimulni. A szerb és az európai köztudományra is nagyon különösen hat, hogy azokat a tiszteket, kik a gyilkosoknak a hadseregéből való kizárását követelik, a disziplína megsértése címén letartóztatják, míg az Obrenovics-ház kiáltói Péter királyra és kormányára a legerősebb befolyást gyakorolják és így tulajdonképpen kezükben van a hatalom. A nisi felhívást aláíró tisztek a katonai becsület nevében cselekedtek, de minnek a nevében cselekedett a minisztertanács, mely a királyi elnöklés mellett az összeesküvők megbüntetéséről tanácskozott? Hát a disziplína megsértése nagyobb bűn Szerbiában, mint a gyilkosság, mint az asszonyölés és magának a legfőbb hadúrnak, a királynak kelése? Nem az lett volna-e inkább Péter király kötelessége, hogy megragadja a kedvező alkalmat arra, hogy megszüntesse a környezettől, mely sötét árnyékot vet trónjára? És mit értnek el a tanácskozással? Ha mindazok megbüntetését határoznák el, kik együttérzettek a nisi tisztekkel, akkor ez végzetes katasztrófát idézhetne fel, mert a nisi-összeesküvés eddigi adataiból az tűnik ki, hogy a szerb tisztikar legnagyobb része azok pártján van, kik a katonai becsület nevében tiltakoznak az ellen, hogy közönséges gyilkosok legyenek a hadseregben. Ugy hallatszik, hogy több, mint nyolcszáz név szerepel a Nisből szétküldött helyeslő-lapokon. És hányan lehetnek, akik még nem nyilatkoztak!

Belgrád, szeptember 6.

Ma megerősítik azt a hírt, hogy Arsen herceg, a király testvére ki akarja békíteni egymással a tisztek két ellenséges pártját. Hogy törekvéseinek van-e fogadtatása, azt még eddig nem sikerült megtudni. Hirilapi jelentések szerint Arsen herceget augusztus 27-én (6-naptár szerint) a trónörökös születése napján tábornokká fogják kinevezni.

Belgrád, szeptember 6.

Péter király családjaival együtt az ország belsejében tett utazásáról ide visszatért. A katonai és polgári hatóságok fejei ünnepiesen fogadták.

A tartománygyűlések egybehívása. Bécsből táviratozzák: Egy téli hivatalos komüniké szerint a *Wiener Zeitung* keddi száma fogja közléni a tartománygyűlések egybehívásáról szóló császári pátenst.

A balkáni források. Konstantinápolyból táviratozzák: A macedón-bizottság lenyegető felvilágosításokat, amelyek a legutóbbi különböző idegen képviselőkhez érkeztek, nem tulajdonítanak komolyabb jelentőséget, mert lehet hogy csak misztifikációról van szó. Különböző jelek és nyomozások alaptalanoknak tűnnek fel azt az aggodalmat, hogy itt merényleteket terveznek. Egy 2000 főből álló komitébenda hír szerint *Tebino* mellett a Rhodope-hegységben a baláron való átkelés készíti elő, vagy már végre is hajította. Bizalmasan jelik Bulgáriából azt is, hogy onnét dinamitot szállítanak a határra. Az úszókúri szandzsák keleti járásában egy kisebb bandamozgalom az utóbbi napokban bizonyos haladásokat tett. Attól is tartanak, hogy a szerbi szandzsákban újra megindul a mozgalom.

HIREK

Budapest, szeptember 6.

BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt. Meltőztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Személyi hír. Az egyiptomi khedive délután Párisból Bécsbe érkezett.

Az udvar köréből. A király ma reggel korán kelve hosszabb ideig tartó sétát tett a várkert dunai oldalán. A felség 7 órakor visszatért lakosztályába s 8 órakor részvét a Szent-István kápolnában tartott csendes misén, amelyen a szertartást Kanter Károly udvari apátplébános végezte. A király ezután

visszvonulva termeibe államügyekkel foglalkozott, s fél 10 órakor hosszabb ideig tartó magánkihallgatáson fogadta gróf Khuen-Höderváryt.

Budavár bevetelének évfordulója. E hó 2-ikán volt 118-ik évfordulója annak a történelmi eseménynek, hogy Lotharingai Károly főherceg egyesült hadai a törököktől Budavárral visszafoglalták. Az évforduló alkalmából vasárnap a koronázó Mátyás-templomban hálaadó istentiszteletet tartottak a nevezetes esemény emlékére. Az istentiszteleten nagy közönség volt jelen.

A budapesti Rákóczi-ünnep. A fővárosi Rákóczi-ünnepet rendező nagybizottság e hónap 3-án tartott értekezletet a Sas-körben Lakatos Miklós elnöklése alatt. A nagybizottság elhatározta, hogy megkeresi a székesfővárosi törvényhatóságát, hogy október 11-én, a nagy nemzeti ünnep napján díszgyűlést tartson, amelyből intézzen feliratot a parlamentnek, hogy az 1715-iki törvényt, amely Rákóczit hazaárulónak bélyegzi, törölje el és a nagy szabadsághős örökké élő érdemeit ismerje el. Felkéri a nagybizottság a fővárost, hogy hasonló feliratot tárgyaljon keressze meg az ország minden törvényhatóságát. Kimondotta a bizottság, hogy a főváros környékén: *Ujpesten, Kispesten, Ildokspalotán* stb. népgyűléseket tartanak, hogy Budapest vidékét fellelkesítsék a nagy nemzeti ünnepre való részvételre. A Rákóczi-ünnepet rendező nagybizottság minden csütörtökön ülést tart (Sas-kör, Irányi-utca), amelyen minden érdeklődőt szívesen lát.

Egy püspök megbüntetésése. Párisból táviratozza tudósítónk: A *marseillei* püspök javadalmait felfüggesztették a közhatalmak ellen irányuló legutóbbi körlevele miatt és ematüntetése miatt, amelyre *Turinac* püspök átutazása alkalmával a marseillei székesegyházban történtek.

A délvideki hadgyakorlatok. Temes-Ujfaluról táviratozzák: Ferenc Ferdinánd trónörökös ma reggel 9 órakor misét hallgatott a temesvári plébániatemplomban, ahol Mária Anna Ferdinanda főhercegnőnek síremléke van az oltártól bara elhelyezve. *Webecker* szertartásmester 1/8 órakor elhozta a trónörökösnek Temesváron rendelt rózsával és krizanténummal díszített két méteres babérkoszorút és azt a kriptában Mária Anna Ferdinanda főhercegnő síremlékére tette. A koszorút felírás nélküli, kettős fehér-piros selyemszalag díszíti. Késsel 9 óra előtt a templom előtt balról gyülekeztek *Beck* vezérkari főnök, *Windischgrätz* Lajos herceg lovassági felügyelő, *Waldstaeten* báró hadiestparancsnok, az egész vezérkar és a külföldi attasék. A polgáriak közül *Molnár* Viktor főispán, *Kabdebó* Gergely alispán, *Pethő* temesvári posta-őzigazgató, *Fojcsák* Károly uradalmi jószágigazgató. A templom bejárata előtt fehérhűbás leányok állottak sorfalat. A trónörökös a nép lelkes éljenzése között pontban 9 órakor szárnyseggedivel kocsin érkezett a templomhoz, hol kezét fogott a nevezett katonai főtisztakkal és Molnár főispánnal, aztán a templomba lépett. A bejáratnál *Hold* Adám plébános fogadta. Jelenvoltak a templomban még *Zselensky* Róbert gróf, nejevel és őzv. gróf *Károlyi* Viktoréval, *Altörjay* Imre csendőrezredes, *Mader*, *Petrovsky*, *Webecker* udvari főtisztviselők, az udvari szolgálószemélyzet és a falu lakossága. A misét *Hold* Adám plébános szolgáltatta. Misa után a trónörökös *Beck* vezérkari főnökkel és *Windischgrätz* herceggel a főoltárhoz ment s elolvasta az itt elhunyt főhercegnő síremlékének feliratát; ezután *Hold* plébános kalauzálásával lement a kriptába, hol megkérdezte a plébánost, hogy mikor és miért jött ide a főhercegnő és mikor halt meg. A plébános a már ismert dolgokon kívül elmondta, hogy a főhercegnő, mint súlyos mellbeteg idejött *Lovász* Zsigmondhoz, aki egykor tanítója volt. A trónörökös nagy érdeklődéssel hallgatta, majd visszament a templomba, honnan az orgonaszó hangjai mellett távozott. Zúgó éljenzés között kocsijára ült *Géls* és *Rémy* szárnyseggedekkel s Radnára hajtottat, a buszjáróhely megtekintésére. A templom előtt maradt tisztek és attasék a népszerűletet nézegették. *Gutsche* márkai irancia attasé pedig fényképfelvételeket csinált. A trónörökös 2000 koronát adományozott, főként a falusi tűzkárosultaknak, mivel a községek szegényei nincsenek. A községi bíróságnak és jegyzőnek ajándékokat kaptak. Most már végleg meg van állapítva, hogy a trónörökös holnap délelőtt a hadgyakorlatokról egyenesen a vonathoz hajtott és Bécsbe utazik. *Beck* vezérkari főnök, az egész hadgyakorlati fővezetőséggel 8-ikán délután *Chlopyba* a galíciai nagy lovassági hadgyakorlatokra utazik.

A trónörökös délelőtt a templomból kijött, megismerte a bejáratnál álló *Kenessey* István buszárkapitányt, aki két évig a 9. huszárezrednél szolgált, amelynek a főherceg ezredese volt. A főherceg szívesen tudakozódott a kapitány hogylétéről. — Az udvari ebéd fél három órakor volt, mert a főherceg későn érkezett vissza Radnáról. Az ebédén a polgári

személyiségek közül hivatalosok voltak: *Molnár* Viktor temesi Urbán Iván aradi főispán, *Kabdebó* Gergely temesi alispán, *Hold* Adám plébános, gróf *Zselensky* Róbert stb. Ebéd alatt a főherceg élénken beszélgetett a társaság tagjaival. *Molnár* Viktor főispán előtt a legnagyobb meglepetés és elismerés hangján szökött a tapasztalt rendőr. Ebéd után a főherceg az összes jelenlevő urakkal együtt leányképezte magát. Gróf *Zselensky* délután a tábornokokat és vezérkari tiszteket, köztük báró *Beck* tábornagymagot, továbbá a külföldi attasékat látta vendégül. A polgári személyiségek közül ott voltak *Molnár* Viktor főispán, *Kabdebó* alispán, *Joanovics* Sándor főjegyző, *Prepelcay* Ödön főszolgabíró, *Hold* Adám plébános, *Fojcsák* jószágigazgató, *Altörjay* csendőrezredes, stb. Öt órakor gyülekeztek az urak a parkban felállított sátorban, ahol frissítőt szolgáltattak fel. Majd a főherceg yalag ájtott a kastélyból és háromnegyed óráig maradt a társasággal, mielőtt az aradi cigányok folyton magyar nótákat huztak. *Ferenc* Ferdinánd főherceg gyönyörködve hallgatta a szép magyar nótákat és ezután a ház urnőjével, *Zselensky* grófnéval és ennek anyjával, *Károlyi* Viktorné grófnéval, valamint a házigazdával társalgott, kifejezve köszönetét a szíves vendéglátásért. A trónörökös távozása után a társaság 7 óráig maradt együtt. A külföldi vendégek elragadtatással beszéltek a magyar zenéről. *Ferenc* Ferdinánd főherceg este gyalog bejárta a falut szárnyseggedei kíséretével és meglátogatta *Windischgrätz* herceget.

Báró *Beck* vezérkari főnök elrendelte, hogy a legénységet, tekintettel a nagy hősségre, lehetőleg kieméjék. A betegek és gyengélkedők száma igen csekély.

Jubileum. Szépen ünnepeltek Csepel zala-megyei községben. *Kapdebó* István körjegyző szolgálatbábelésének huszonötödik évfordulóját. A tisztelgők nevében *Sepesdi* evangélikus reformatus esperes és *Révész* Mihály csepeli földirtokos tartott beszédet. A diszvacorán, amelyen elhatározták, hogy *Kapdebó* képét megfestetik a községzása számára, *Bubic* szolgabíró méltatta a körjegyző érdemeit.

Orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése. *Kolozsvárról* táviratozzák: A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése az egyetem aulájában ma délelőtt óriási érdeklődés mellett folyt le. A fődszintet és a karzatot zsúfolásig megtöltötte a közönség. Jelenvoltak a helybeli notabilitások, hölgyek nagyszámmal valamint a vándorgyűlés tagjai, köztük az orvosi és tanári világ ismert nevei.

Gróf *Esteryházy* Kálmán, az Erdélyi Múzeum Egyesület és a vándorgyűlés elnöke pontban 10 órakor nyitotta meg a nagygyűlést. Megnyitó beszédében, amelyet sürűn szakított félbe az éljenzés, kiemelte az erdélyi reformatikus legjelentősebb politikai motívumait, amelyek alapelve az volt, hogy Erdély csak az anyaországgal való egyesülés, az unio által biztosítható szabadságot magvaságát. 59 évvel ezelőtt tartották első ízben a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseit *Kolozsvárról* és mikor a *Bartán* tartott vándorgyűlése *Kolozsvár* képviselői kérték, hogy a legközelebb tartandó vándorgyűlés székelyföldi *Kolozsvár* tüzészek ki, céjük az volt, hogy szemléletesen győzdöjének meg a vándorgyűlést alkotók a kulturális haladásról, jövőndő fejlődésünk alapjairól, melyben *Kolozsvár*, az erdélyi reszek központja részesült. Az unio törvénybeiktatása óta. Ezután a tudomány és szabadság közötti viszonyról szól s végül dicsőíti a tudományt, mint a kulturális erő csőforrását s a tudomány művelőit a világosság fáklyavivőit. Üdvözi a megjelent tagtársakat abban a hazafias meggyőződésben, hogy akik a közegészségügyet szolgálják, a tudományokat művelik, a hazának és nemzetnek a sorban nem utolsó szolgáló és egy jobb jövőnek meg-alapítói. Hálas köszönetét lejezi ki hogy az elnöki tisztelet részrubáták és ezzel a közgyűlést megnyitotta.

Utána *Szavacsina* Géza *Kolozsvár* város polgármestere a város nevében, *Apáthy* István rektor pedig az egyetem nevében üdvözölték a gyűlést. *Hoór* Károly dékán, az egyetem orvosi kara nevében mond üdvözlőt és átadja az elnöknek azt a díszmütet, amelyet az orvosi kar a kormány segítségével nyomatott s amelyben az egyetem intézetét ismertetik. A díszmütől egy-egy példányt felajánlott a gyűlés minden tagjának amit éljenzéssel fogadtak. *Fabinyi* Rudolf a matematikai és természettudományi kar nevében üdvözölte a gyűlést. *Szamosi* János pedig az erdélyi múzeum-egylet nevében. Ezután felolvasták a beérkezett üdvözlőket, köztük *Berzevitsy* Albertét, aki, mint a mult gyűlés elnöke samálattá jelenti, hogy nem jöhetett el az interparlamentaris konferencia miatt. Üdvözlőket küldtek továbbá *Hegedüs* Sándor, gróf *Kun* Géza stb.

A tiltkari jelentést dr. *Prochnov* József az állandó központi választmány tiltkára olvasta fel, megemlékeztetvén abban az ezelelt 59 évvel *Kolozsvárról* tartott vándorgyűlés titoknokáról dr. *Szőcs* József és *Brassai* Sámuelről. A jelentés után dr. *Szabó* Dénes egyetemi tanár ugynevezett *Kovács* József előadásában a nagynevű orvosprofesszor emléké méltatta és a sebészeti operáció jogosultságát jeltette. Előadása végzetével gróf *Esteryházy* elnök lekes szavakkal nyújtotta át a neki megszavazott aranyérmét, elismeréssel szőva előadásáról.

A napirend utolsó pontja *Apáthy* István rektor-nak a vándorgyűlés aienökének előadása volt. Hódításaink a mikromilliméter világában címmel. A be-

mutatókkal kapcsolatos nagyérdékű előadást hosszasan eljénézelt jutalmazták. A gyűlés után délután 2 órakor társaság volt, a sétatári kioszkban, amelynél gróf Esterházy Kálmán a királyra, Chyser gróf Esterházy Kálmánra mondott leköszöntőt.

— **Ilg miniszter Abesszinjáról.** Ilg, abessziniai miniszter, aki jelenleg Zürichben tartózkodik, tegnapi *Neues Wiener Tagblatt* tudósítója előtt érdekes nyilatkozatokat tett Abesszinjáról és Menelik politikájáról. Minthogy utóbbi időben Szamma Farsóból származó szenzációs rémhír járta be a sajtót Menelik császár egészségi állapotát és bizonyos forradalmi mozgalmakat illetően, még fokozottabban érdekes ez az autentikus magyarázat. Ilg ekként nyilatkozott:

— Mindezek a rémhírek merőben kóhalmányok. Menelik császár, valamint a császárné is kitűnő egészségnek örvend és egyáltalában nem gondol a meghalására. Az sem igaz, hogy az országban *Ras Mangasa* trónkövetelő javára forradalmi mozgalom indult volna meg. Ras Mangasát, aki fia a Menelik által leigázott János császárnak, Ankerben egy erős fellegvárban biztosan őrzik. Menelik kezében tartományi főnöknek tette meg, de Mangasa egyre pretensdesnek tartotta ki magát, míg végre Menelik Ankerbesbe internálta. Mangasa tartományát aztán Volier, a császárné sógora kapta meg. Igaz, hogy Volier ezidő szerint nagybeteg. Már régóta betegeskedett, megiehet, hogy ez a körülmény segítette elő a rémhírek keletkezését. Menelik halála esetén aligha támadna vizsoly a trónörökös kérdésében. Menelik már régóta kijelölte utódját és választását az összes törzsek elfogadták szent esküvel a bibliára. Hogy már pretensdesnek hívei lehetnének, arról szó se lehet.

— Nem gondolja, — kérdezte az újságíró, — hogy a rémhírek terjesztésének melyebb oka lehet?

— Oh igen! Menelik császár már régebbi idő óta nagy barátja a német kultúrának és a német befolyás Abessziniaiban egyre nő. Ezt tudja Franciaországban is, — innét a féltékenység. A császárnéval szemben is igazságtalanok, akik azt állítják róla, hogy ellensége Ernőpának. Igaz, hogy nem avatkozik sem üzleti, se politikai intrikákba és hogy európaiakkal szemben ennek következtében tartózkodik. Nem érzi szükségét, hogy minden egyes alkalommal kiszolgáltassa magát látványosságul az európaiak kíváncsiságának. Hentz mérnököt és feleségét nemcsak hogy meg nem ölik abessziniai útjukon, hanem ellenkezőleg, augusztus közepén ép egészségében érkeztek meg Hararba. Éppen ma kaptam Hentztől levelet, amelyben ajánlkozik, hogy kiigazítja a táviróvonalakat.

Az abessziniai vasutakra vonatkozólag ekként nyilatkozott Ilg:

— Az első rész már üzemben van, — a másodikra nézve most folynak az előmunkálatok. Be fogom fejezni az abessziniai vasutak kiépítését November elején — egész családommal — Abessziniaiba utazom, ahol majd néhány évig tartózkodom, mindaddig, míg munkámmal el nem készültem.

— **Jubiláló tanító Schlesinger** Benő jgőli tanító, akinek a magyarosítás körül megvezerte elméleti érdemei vannak, most ünnepelte tizenöt év pályatársának 25 éves évfordulóját. Az iskoláskor az alkalomból elhatározta, hogy érdemeit jegyzőkönyvbe foglalja és erről a jubiléumra a jegyzőkönyv másolatának átnyújtásával értesíti. A htkőség 200 korona pénzt jutalmat adott át az érdemes tanítónak.

— **A. F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület tudvalevőleg szeptember 15-ikén tartja meg ezidei közgyűlését *Losonczon*. A vendéglátó város közönsége már nagyban készül az egyesületi fogadtatására. *Török* Zoltán főispán és *Wagner* Sándor polgármester, a Felsőnógrádi Közművelődési Egyesület támogatásával, maguk intézkednek, hogy a város az ünnepes alkalomból méltó díszet öltözzön. A mozgalomba belevonják az iskolák ifjúságát is. A F. M. K. E. elsőlése szeptember 14-ikén este 6 órakor érkezik *Losonczra*. Ugyanaznap este az igazgató-választmány ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse. A közgyűlés szeptember 15-én déle 12 órakor lesz a városi vigadóban. A kereskedelmi miniszter, a közgyűlés alkalmából, az egyesület tagjainak kedvezményes utazást engedélyezett, hogy *gyorsvonatokon* egyaránt II. osztályú jeggyel az I. osztályba, III. osztályú jeggyel a II. osztályon és fél II. osztályú jeggyel a III. osztályon utazhatnak. Ez a kedvezmény kiterjed a magyar államvasutak és a kassai-oderbergi vasutak összes vonalaira, sőt a máv. üzletkezelésében lévő helybéli-kü. vasutakra is és szeptember 10-ikétől számítva *titáni érvényesítő bírt*. Akik ezt a kedvezményt igénybe akarják venni, forduljanak igazgatóványért *Clair Vilmoshoz*, a F. M. K. E. főtitkárhoz, aki szeptember 8-ikától kezdve a közgyűlés *Losonczon* (nem Nyitra) tartózkodik. Ugyancsak nála kell jelentkezni azoknak is, akik megfelelő elszállásolásra tartanak igényt.

— **A kolossvári kiállítás.** *Kolossvárról* jelentik, hogy az erdélyrezi tenyészkiállítás a vele kapcsolatos gépkijelítéssel a mai második napon, rendkívül sokan látogatták. Erdély intelligenciája találkozott adott ma ott egymásnak s mindenki egyhangulag konstatálta, hogy a kiállítás gazdag változatos és érdekes. A tengerészkiállítás mellett különösen a gépkijelítéssel érdeklő a közönség.

A gépkijelítés keretében az *Első magyar gazdasági gépgyár* részvénytársaság két teljes lezserő esű gőzcséplőgépet állított ki, *versenyen kívül*. A gyár, amely méltón monható az első magyar gépgyárnak s amely méltó díszére válik a magyar gépgyárnak, eddig 2500 gőzcséplőgépet és körülbelül 10,000 különféle gazdasági gépet adott el, amelyek már is üzemben vannak. A gépek közül sok van Oroszországban, Szerbiában és Romániában, ahol nagyon kedvelik a gyár gépeit. A kiállított *tolókerékes vetőgép* teljesen kovacsolt vasból készült, rendkívül szilárd szerkezetű, a legkisebb magtól a legnagyobb minden fajtát vet a nélkül, hogy fogaskerekek kiserőlése válna szükségessé. Kapaszerkezte akként van konstruálva, hogy a surlódása a minimális s — a vonóerő igen csekély. A gyár összes dolga *versenyen kívül* állította ki. Legutóbban a gyár különösen a ma em építészettel kiváljalja és az elért szép eredményt bizonyítja az is, hogy dacára annak, hogy ezen a téren még csak egy éve működik, egy nagy fővárosi malmot a saját rendszere szerint teljesen újjáalakított át.

A gazdasági gépesoport díszre ez alkalommal is *Bücher* Rudolt ekegyarának és *Melchár* Ferenc vetőgépgyáranak együttes kiállítás. A terjedelmes és tanulmányos kiállítást a gazdalközönség nagy figyelemmel nézte és az elismerést érdemlő gyártmányokból bőven be is vásárolt. A világ-Bücher ekék, amelyek csinos kiállításuk és jó anyaguk folytán a bírák-bizottság az első díjra, a nagy díszoklevélre érdemesített, nagy feltűnést keltettek. Ugyancsak legnagyobb díjra, a nagy állami ezüst éremre érdemesített a bizottság a *Melchár-féle Unicumdruil-sorbetvetőgép*, melynél a bírák-bizottságnak feltűnt a szilárd, tartós munka, a vetőgép egyenletes vetése és könnyű, egyszerű kezelése. Az elért nagy eredmények folytán a cég képviselőinek, *Szűcs* Zsigmondnak az igazán szép és tanulságos kiállításért, az emőkség elismerését és köszönetét nyújtotta.

Taszihovits és *Fasching* nagykanizsai mérnökök kiállított *Merkur* vasművei: hntók, szárnvas, béloaj, koromaj, colling-olaj, társasokosi, butorkocsi és székertengelyeknél örömszt konstatáltak a zsűri tagjai, hogy a vasművek a hazai gyártmányok jóhért nyíltan fejlesztek. Megérdemli a cég, hogy a magyar kocsigyárosok, gazdák és vaskereskedők gyártmányát felkarolják, mert a hasonló külföldi gyártmányokat elhárulják.

Rendkívüli érdeklődést keltett az *Első magyar szélmotor- és szivattyúgyár* (Lakos Nándor Budapest) *Columbus* szélmotorja. Ez az egyedüli magyar gyártmány; Lakos Nándor saját szabadalma teljesen vas és acéliból s 40% a több erőteljesre képes, mint az összes eddigi rendszerek. Az összes magyar, horvát és szlavan kereskedelmi és iparkamrák által a cég részére kiállított bizonyítványok szerint ez a gyár az első és egyedül az országban, mely szélmotorok gyártásával foglalkozik. Gyártmányai oly kiválóak, hogy többé nincs már szükség arra, hogy osztrák és német árukat hozzanak az országba. Ugyanennek a cégnek másik feltűnést keltő kiállítása a saját gyártmányú, saját szabadalmú és első engedéllyel bíró *Perfektia* acetylen készüléke, mely első horganyzott vasemből, a törvény által előírt önműködő biztonsági szeleppel vízmanóméterrel és Lakos-téle szabadalmazott langviszacsapó szerkezettel van ellátva. Már a kiállítás egész területét ezzel a világitással látták el. A bizottság mind a két dolgot az első díjjal tüntette ki.

— **Asszonyr-blás.** A torontálmegyei *Szerbklári* község határában tragikus eset történt. *Damilovics* Milan kári lakos leányának sok udvarlója volt a faluban. *Marinkovics* Szvetozár és *Dinácsky* József legények is odáig voltak a leányért. Két hettel ezelőtt azonban a szép *Damilovics*-leány férjhez ment egy iteméri legényhez. Minap a fiatal házaspár eljött Szerbkláriba szüleinek látogatására. *Marinkovics* és *Dinácsky* az asszony régi udvarlója, szintén találkoztak a fiatal asszonnyal. A két legény elhatározta, hogy elrabolják az asszonyt. Eszelődni indult haza Itemére a fiatal házaspár. Mkor a kukoricafelek között elhaladtak, egyszerre csak eléjük ugrott a két legény és a menyekést megragadták, hogy magukkal vonsozják. A férj kést rántott neje védelmére, mire a házaspár és a rablók között dukadós támadt. A *Dinácsky*-fiu egy dőessel szíven találta az asszonyt, aki férjért védelmezte. Az asszony rögtön elesett. Amint a férje ezt észrevette, rávele magát a gyilkosokra és *Dinácskyt* halálisan meg is sebezte, de ekközben ő is oly sérülést szenvedett, hogy élebm maradásához alig van remény.

— **Egy elmebeteg jelentkezése.** *Ponori Theodor* István budapesti születésű, 40 éves, nagyváradit tankerületi főigazgatója tollnak, aki most a fővárosban volt szabadsgon, ma délután beámolygott a főkapitányságra s a központi ügyeletesnek előadta, hogy az örülési környékezi. A szerkesztlen emberi, aki már több ízben volt elmeegógyintézetben, a rendőrorvos megvizsgálta és miután konstátálta, hogy elmebajos, a lipótmeezi tőbolydába szállíttatta.

— **Lebaudy Hamburgban.** Egyik hamburgi lap munkálásra felszólította a tegnapiótt Hamburgba érkezett *Jacques Lebaudyt*, hogy beszéljen az ő a/rkai dolgról. Lebaudy beszélt. Csak úgy a lépcsőházban mondotta el a következőket:

— Jól tudom, hogy csak egy porszemnek a szerepét játszom a világon, azt is tudom, hogy a Szabara sohasem vehetkedik Franciaországgal, Angolországgal, vagy Spanyolországgal. Csak egészen kicsi állam leszünk, hiszen csak most születünk. Vállalkozásomban minden ellenségeskedés és irigykedés ellenére is belementem és keresztül is fogom vinni. A sok rágalom nem fog letérenni az utamról, dus ezek-közök általán a rendelkezésemre, s a fővő majd megmutatja, hogyan használom fel őket. Ői matrónomnak az elfogatása csak szerencsés incidens volt ránk nézve. Ezzel megvan erősitve a szaharai császárság létevése. Majd az államok is le fogják ismerni, a kis harci láрма a javunkra szolgált — tudnak rólunk az egész világon. Ha egyébként Franciaországban eljárásom miatt, az emberi életnek könnyemű kockázatalása címén eljárának ellenem, akkor egyszerűen idegen matrónokat fogadok. Mindig akad matrón, s veszedelem minden pályán van. Franciaország nem okos, ha vállalkozásomban akadályoz. Mert ugyan mit is akarok én. Új kereskedelmi utat nyitni *Las Palmas* és a partvidék között, egy *Stanley*, egy *Brazza* vállalkozását akarom folytatni. Hat civilizált országok hogy népek ellen lépnek-e én fel. A Szabara jövője biztosítva van. Trója modern Karthágója lesz északnyugati Afrikának. Annak a partvidéknek férfira volt szükség, s az a férfi én vagyok.

Lebaudy egyébként Hamburgból már elutazott Svábjába és Montreux mellett, *Glonban*, a *Hotel Printempsban* fog lakni. Onnan fogja az összes hatalmakkal tudatni, hogy a *saharai császárság trónját elfoglalta*. Azután *Korika* szigetén és *Bretagneban* ötszáz kolonista-családot fog toborozni, akik földműveléssel és állattenyésztéssel fognak foglalkozni s oly béreket fognak kapni, amelyek az európai béreket jóval meghaladják. Azonfölül minden családó ötezer, minden asszony ezerötszáz, s minden gyermek ötszáz frankra lesz biztosítva. Lebaudy óriási mennyiségű mezőgazdasági készítményt visz császárságába. A telepítvényesek szétszedhető bádogházakban fognak lakni, amelyeket *Birminghamban* gyártanak. Lebaudy és négy államtitkára számára, akik alkirályi címet fognak kapni, arab stitius masszív palotákat építenek. Évenként új telepítvényeseket fognak hozni, akiket egyelőre Trója főváros körül fognak letelepedni. Néhány év múlva fognak hozzá *Lebaudyville*, *Maxville* és *Sucraville* benépesítéséhez. Minden telepítvényes leleszi a császárné a hűség esküjét. 1914-től fogva azok az alattvalók, akik elérték huszadik évüket, évenként négy napi legyvergyakoratra vonuának be. 1905-ben fognak hozzá a saharai vasút építéséhez.

— **Vasuti tisztképzés.** A kereskedelemügyi miniszter a vasuti tisztképző tanfolyamon a forgalmi, kereskedelmi és anyagkezelési szolgálat tanóráinak számát és tantárgyakat behatóbb oktatása céljából heti egy-egy órával szaporította. Az üzletés abál zatkak az áruszállításra vonatkozó határozományait a póttanórákhoz és a vasutak árkezelési határozományait ezenül a rendes tanórára egyidejűleg kinevezett *Mairy* Elemér államvasuti főelőnök adja elő.

— **Szélművés tolvajpar.** Megírta tegnapi, hogy a rendőrség letartóztatta egy házaspárt, amely hónapok szobákat bérelt és egy óvatlan pillanatban mindent ellopott, ami a kezébe került. A letartóztatáskor a férfi *Kohn* Lipótnak, a nő *Krausz* Erzsébetnek mondotta magát személyazonosságukat azonban nem tudták igazolni. A rendőrség gyanusnak találta a dolgot és a tolvajpár multa után kutatott. Csakhamar kiderült, hogy a pár nem is házaspár. A féfi *Feldmann* Henrik nagyvárosnyi születésű 23 éves szabó, aki *Feldmann* Armin és *Kersch* Armin ánevek alatt temérdek csalást és lopást követett el. *Bécsben*, *Trieszben* és *Budapestben* összesen 6 esztendei bürtönt ütt már. A társa pedig *Abrahám* Eugénia parbuttyi születésű 25 éves divatárúsnő, akiről évekket ezelőtt egy gyermekgyilkossági pör során sokat írtak a lapok. *Abrahám* Eugénia ugyanis egy előkelő ur kedvese volt, akitől gyermeke is született. *Abrahám* egy ideig botrányokat csapott a kedvese lakásán, később megvonta a dolgot, ártatlan gyermekét a városligeti tóba lojtotta. Ezért a törvényszék háromévi bürtönrre ítélte. Amikor kiszabadult, összeállított a rovolonit *Feldmann* és most már párosan üzték a lopásokat és csalásokat. A rendőrség a szélművés párt átadta az ügyészségnek.

— **Zólyom Rákóczi ünnepe.** *Zólyom* ől írják: Zólyom szab. kir. város a mai napon ünnepelte Rákóczi diadalainak emlékét. A város zászlószózt öltött. *Roggei* zenekarártja be az utakat a Rákóczi-indulóva. 9 órakor ünnepi istentisztelet volt az ev. templomban. Délután néppünnyep volt, a köztérnen pedig ének és szónoklat. Este kivilágítás és társasvacsora. Az egyetem ifjúság hangversenyt rendezett. Itt a *Mikolth* néven ismert költő dr. *Mikler* Gusztáv ügyvéd tartott lenületes szónoklatot.

— **Zola Emil mint megfigyelő.** Dr. Toulouse a kiváló francia pszichiáter a *Revue bleue*ben megjelenő hosszabb tanulmányában rendkívül érdekes adatokat közöl Zola Emil pszichológiájához. Vannak emberek, ugymond, akiknek megfigyelése rendszeres és csak azokra a dolgokra irányul, amelyekkel foglalkoznak. Zola ezek közé tartozott. Azokat a dolgokat, melyekre nem volt szüksége ahhoz a regényhez, melyen éppen dolgozott, nem látta és nem akarta látni. Olyan események mellett, melyek a legérdekesebb anyagot szolgáltathatták volna valamely más elbeszéléshez, minden érdeklődés nélkül tudott elhaladni, anélkül, hogy egyetlen adatot feljegyezett volna. Midőn *A pénz* című regényét írta csak az üzleti világ érdekelte és minden más egyéb közönyösen hagyta. Egy napon meglátogattam engem a Szent Annáról elnevezett örültek házában, melynek főorvosa voltam és azt az ajánlatot tettem neki, hogy látogassa meg velem a betegek egy részét. Minthogy azonban *Páris* című regényén dolgozott akkor, amelyben nem szerepelnek elmebeteg, a nálam egészen hidegen hagyta. Meg vagyok győződve, hogy a nagy megfigyelő, ebben a rája nézve teljesen új környezetben, semmi érdekeset nem vett észre. Egészen másképp tett *Daudet* Alphonse. Minden érdekes mozdulatról, nőről, tájról stb.ről szakadatlanul jegyzeteket készített magának.

— **A soproni siketnémaintézet.** Október elején Sopron városa egy új tanintézetet gyarapodik, ekkor nyílik meg a siketnémák intézete, melynek első osztályában 15 gyermek nyer felvételt. A tanmenzelyt fizetéséről a kultuszminiszter, a dologi kiadásokról és a szegénysorsu gyermekek segélyezéséről pedig a város és a megye gondoskodik. A város és a megye egy-egy két-kétezer koronát szavazott meg az intézet részére; a még fennmaradó hiányt gyűjtésből fogják pótolni. Dr. Baán Endre sopronmegyei alispánok és dr. Tópler Kálmán soproni polgármesterek, kik az intézet létesítése körül nagy érdemeket szereztek, a vállalás és közoktatási miniszter elismerését fejezte ki. A felvételi kérvények szeptember 30-ig nyújthatók be Sopronvármegye alispáni hivatalánál.

— **Felfüggesztett rendőrkapitány.** Az érsekújvári rendőrkapitány, *Justh* Szilárdy minap — mint a *Rendőri Lapok* írja — a város közgyűlése egyhangúlag felfüggesztette állásától s ellene a fegyelmi eljárást megindította. Okot erre az adott, hogy a rendőrkapitány egy augusztus 23-án történt tüzeset alkalmával egy az engedelmességet megtagadó szolgaleányra botjával ráütött s amidőn a szolga gazdája, *Versegh* István kiszagda s városi képviselő ezért felelősségre vonta. arra szintén rábuzott egyebnyát botjával. A kiszagda veje, egy ottani orvos erre beadványban a polgármesterhez fordult panaszszal, aki azonnal rendkívüli közgyűlést hívott egybe. amelyen dr. *Teller* Dávid és dr. *Guth* Jenő indítványára kimondták a felfüggesztést és a fegyelmet elárás megindítását. *Justh* rendőrkapitány e határozat ellen az alispánhoz folyamodott.

— **Háztartási népiskola és női ipartanfolyam.** A székesfehérvári IX. ker. (Mester-utcai) községi polgári leányiskolával kapcsolatosan az 1903—1904-iki tanévre háztartási népiskola és női ipartanfolyam nyílik meg. A háztartási népiskola olyan leányoknak való, akik az elemi iskolát vagy bevégeztek, vagy csak hiányosan járták. A háztartási iskola tanítja az olvasást, írást, számolást, egészségtant és háztartási ismereteket, kézimunkát, főzést és a velejáró munkát. A háztartási iskola teljesen ingyenes. A női ipartanfolyam olyan nőknek való, akik legalább hat elemi osztályt vagy a polgári iskola két osztályát végezték s a női kézimunkában olyan alapos kiképzésre törek-szenek, hogy ne csak család körükben, hanem kereset gyánant is használni vehessék. A női ipariskolának két külön szakosztálya van: egyik a féléhrna-varró, másik a felsőruha-varró osztály; mindegyikben az üzleti levelek írását, számlakészítést, számlakönyvek vezetését is tanítják. A női ipariszkola beiratási díja 3 korona, évi tanítási díja pedig 60 korona, mely összeg havi részletekben is fizethető. Ugy a háztartási iskola, mint a női ipartanfolyamba *Szemesi* Lajos, a polgári leányiskola igazgatójánál szeptember 15-ig lehet beiratkozni.

— **Az apadó Duna.** A Duna s mellékfolyói állandóan nagymértékben apadnak, s most már pár héti roppant áradás után nagy apadás következett be. A folyamamérnöki hivatal jelentése szerint a víz tegnap óta ismét 11 centiméterrel esett s mai magassága 19 hófok mellett 207 centiméter. A rendkívüli kis víz miatt további intézkedésig a *szolnok-csongrád* vonalon a hajóközlekedést az összes személy- és áruorgalomra vonatkozólag beszüntették. — A kis víz miatt a hajók közlekedése főleg az alvidéken szenved ké-sedelmet, amennyiben igen sok zátony képződött, amelyek kikötésére több gépet rendeltek le.

— **Nyomor.** Az Elemér-utca 34. számú ház I. emelet 18. ajtózáma alatt egy soktagú család snylódik már másfél év óta. A család fő beteg és tehetetlen s végső kétségbeeséssel kénytelen nézni báb gyermekeinek szenvedését. Igazi nyomorúságot emvhit az, aki támogatásával ezt a boldogtalan családot jól-keresi.

— **Lefoglalni nyomtatvány.** A budapesti királyi büntető törvényszék vizsgálóbírája az Újpesten nyomtatott *Miért szedik közösségünkben az intézőjüket és egyéb*

pénzeket? című röpiratot lefoglaltatta. A kereskedelmi miniszter utasította a postahivatalokat, hogy nevezett nyomtatványt ne kézbesítsék, hanem a büntető törvényszékhez küldjék be.

— **Szociálista népgyűlés.** Pozsonyban táviratozák: A szociáldemokrata-párt a vásártéren ma délután népgyűlést tartott. Megelőzőleg tüntető körmenet volt, amely után körülbelül 1000 ember gyűlt össze. *Wittich* Pál pozsonyi pártelnök a népgyűlés érvényesítése és az általános választójog érdekében szólott megnyitó beszédében. Utána *Bokányi* Dezső mondott heves beszédet a szabadlívú és függolenségi pártok ellen. *Kalmár* Henrik pozsonyi pártvezető német beszédet mondott mire a gyűlés elfogadott egy határozati javaslatot, amelyben követelik az általános, titkos választói jog behozatalát. A gyűlés kimondta, hogy a függetlenségi párt addig nem fog zavartalanul sehol az országban népgyűléseket tarthatni, amíg az általános választói jog alapjára nem áll.

— **Rendőri hírek.** *Avalosky* Endre 60 éves asztalos-segéd ma reggel a Cserhá-utca 5. szám alatti lakásán az a to kilonőre felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. — Az utóbbi napokban ismét több elítélőt jelentettek be a lököptány-ságon. Az elítéltek a következők: *Králl* József 53 éves beüszedő, *Lüscher* Ferenc budapesti születésű 18 éves tanuló, *Hell* József fi. olczi születésű 23 éves magánzó, *Krasner* József nagy-károlyi születésű 17 éves szabó-tanonc, *Bajer* Béla budapesti születésű 42 éves cipész-segéd, *Lakatos* Lajos analfabé születésű 38 éves zenesz, *Schödel* Ferenc nagy-kikundai születésű 14 éves fődráznas, *Szabó* Maria monori születésű 27 éves család és *Ragazics* Anna, bécsi születésű 17 éves gyári munkásnő. — A Garma-utca 34. számú ház előtt *Zsemba* András nap-számos összeverekedett a társával, akik öszesszurkáltak. A Rókus-körházban ápolják. — Újpesten a Pázmány-utca 15. számú házban az este szobafűző volt. *Kobinyák* János háztulajdonos gyermekei viaszgyertyákat gyújtottak. Közben lángot fogott a függöny s a szoba burtorai is meggyújtadnak. A tüzet azonban sikerült idejében eloltani. — A rendőrség letartoztatta *Grüger* Antal zsebtolvajt, aki *Charváth* János építőmester zsebből klopota az aranyóráját és lencsét. — A zágrábi postarizgatóság értesítette a lököptány-ságot, hogy *Peskár Zsolt* *Bastasic* Emilia hercegováci postamester 2166 korona esikkasztása után megszokotta s utját valószínűleg Budapest felé vette. Előgátására megtették a kellő intézkedést.

(x) **Mindenknek van határa.** csak azon esodálatnak nem. melyet az Orvos Szövetség Sorsjátékának (Váci-utca 17. szám alatt) kiállított nyereményei keltenek.

(x) **Magyar Tomassalak, 17—29% Pz Cs 75% porfnomságban 70% citromsavb. oíthat s legolcsóbban ajánl Satori Mór, Budapest, IX., Dandár-utca 25.**

SZÍNHÁZ, ZENE

— **A falu rózsája.** *Pintér* Imre, a jeles baritonista, a Városligeti Szinkör tagja *A falu rózsája* címmel népszimfiumet írt, melynek ma volt a bemutatója a Budai Nyári Színházban. A népszimfiumének minden variációját betéve tudjuk, nem esoda tehát, ha *Pintér* Imre se mond darabjában valami nagyon új dolgokat. Apa és fia, mint rivalisok kerülnek össze a falu rózsájának a lakásán. Az apa makaesul regazkodik ahhoz, hogy fia vegye el a neki kijelölt leányt, ő pedig a falu rózsájára pályázik. A falu rózsája a fiut szereti az öszesszója kozásból dulakodás lesz, melynek izgalma hirtelen megöli a sűrű vérű öreget. Ez a le-sütő fordulat elszakítja a legényt a kedvesétől, busulánsnak adja a fejét, korbelykedik, hogy feleljen. De végre is követi a szive szavát és egybekel a mátkájával. A mesének ezt a szűkös szövetét a szerző zamatos magyar mondásokkal és neveltető ötletekkel himezte ki. Jól bántik a szcenikai eszközökkel és színészi minőségében szerzett színpadi jártasságát helyesen használja föl mint szerző. És ami a fő, érti a mulattatás módját. A párbeszédbe sűrűn helyez el mókákat, amelyek mind harsogó kacagást fakasztanak. Kissé hosszadalmas, de a lassu járása közben tele marokkal szórja a vidámságokat. Ami a darab nyelvvezetést illeti, bizony *Pintér* is gyakran kieszemlik a népies hangból, mindazonáltal tudja alakjait tögyökeres magyarsággal is beszéltetni. Az előadásban a szerző is részt vett és a szerzőnek szóló tapsokból és kihívásokból sok jutott a színészek is. Erőteljes a játéka és szépen énekel. A címszerepben *Sugár* Aranka lépett föl mint vendég. Alakítása minden ízében komoly becsű, éneklés iriss és magasan szárnyaló. Da ait sorra meg kellett ismételnem. *Borsogány* Sari egy kicsi, de bájos szerepben poétikus hatást kellett. Kitérő alakot csinált egy félgyelelmű inasból *Mihályi* Ernő és rászól-gáltak az elismerésre *Körmendy* János, *Csiszér* Artur és *Barthos* Gyula is. A közönség megtötte a színházat és szívesen tapsolt szerzőnek, színészeknek egyaránt.

— **A Vigzínház.** A *Korbács* második előadása volt vasárnap a *Vigzínházban*, amely nyilvánvalóan szerencsével kezdte meg ujdonságainak sorozatát. A nézőtör teljesen megtelt és a kitünő hangulat, a széles jökedv, amely az egész estét jellemezte, szinte feleltette, hogy lelegelejn vagyunk a színeknak. A közönség sokat kacagott és a felvonások végén az öszes szereplőket a lámpák elé hívta.

— **Bob herceg.** A *Népszínház*nak ezidén ma volt az első meleg estéje. Részint azért, mert *Bob hercegre* majdnem minden jegy elkelt s a nézőtörben igen meleg volt, részint pedig azért, mert ma lépett fel először mint szerződött tag. *Komlósi* Emma s a közönség a talentumos, ifjú színésznő meleg szeretettel fogadta. Szerződése haszon a színház ensemblejára s a ma esti siker, virág és taps buzdítója jövendőjének. Szépen énekel, megnyerő színpadi külseje van s játéka sejtetni engedti a kitünő színpadi anyagot, mely helyes vezetés mellett valóban meg fogja érdemelni a tapsot és lelkesedést, mely ma este elárasztotta. Dalait sorra megismételték, őt magát számtalanszor hívták a függöny elé s a tüntetésében pazar közönség még a kis vasjátéba is kitapsolta az új *Bob herceget*. Az előadás különben a megszokott volt.

— **Denise reprize.** A *Nemzeti Színház* személyzete ifj. *Dumas* Sándor *Denise* című színművének reprizére készült, amelyből már javában folytak a színpadi próbák. A darab első előadása 1855 április 17-ikén volt, utóljára pedig 1899 február 15-én adták. A hosszas pihenítés folytán a színmű teljesen új betanulással kerül színpadra s szombati reprizen. A főbb szerepeket ez alkalommal *Hegyesi* Mari, *Rákosi* Sz. *Szacsavayné*, *Paulayné*, *Paulay* Erzsébet, *Várdai* Aranka, *Ujházi* Mihályfi, *Gál*, *Dezso* és *Pethes* fogják játszani. Ez lesz a darab 45-ik előadása.

— **A legújabb Öbrenovics-dráma.** Az az aktualitás, mely *Kerekes* Pungor Alhált arra ösztökölte, hogy megírja darabját a szerb királygyilkosságról. Nagy-Palánkán is megtette a maga hatását. *Zoltán* Gyula színgazgató az ellenállhatatlan ihlet kénszere alatt tollat ragadott és történeti színművet írt *Sándor király ciele és halála* címmel. A nagy-palánkai publikumnak nagyon tetszett a belgrádi események színpadra alkalmazása. Nagy sikere volt *Zoltánnak* *Draga* királynő, *Kis* Sándornak Sándor király szerepében.

— **Torontalvármegye e magyar színésztört.** Torontalvármegye törvényhatósági bizottsága minapi közgyűlésén a magyar színészt segélyezésére az 1904. és 1905. évekre 3000—3000 koronát szavazott meg. A színiügyi bizottságba *Jankó* Agoston alispánt választották be.

— **Vidéki színészt.** *Komjáthy* János kitünő társulata most lejezte be a nyári szezon *Kassán*. A kiállítás alkalmából s az eredeti tervől eltérően téli állomáshelyén játszott a nyári évadban is a társulat. A nyári szezon alatt négy ujdonság: *Ejelli menedék-hely*, *Rodostó Öbrenovics* és azonkívül egy teljesen eredeti látványos színmű, a *Venusz Istenasszony* került színpadra. A műsort a téli évad nagyszerű ujdonságai, érdekes riprizek és vendég szereplések tarkították. Vendég nyarant játszott *Krammer* Teréz, *Semsey* Mariska, *Balassa* Jenő, *Sziklay* Kornél, most pedig *Fedák* Sári vendég szereplésével zárul a szezon. A társulat háromheti pihenő után október 8-án kezdi a téli évadot.

MŰVÉSZET

□ **Nemzeti Szalon.** A *Nemzeti Szalon* állandó nyári kiállítása vasárnap végleg bezárult. Az igazgató-ság a hét elején *Margittay* kollektív-kiállításának rendezéséhez fog hozzá s azt szombaton már be is mutatják a sajtó képviselőinek, míg az ünnepélyes megnyitás vasárnap délelőtt lesz.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Az Akadémia lejáró pályázata.** A Magyar Tudományos Akadémián ez év szeptember 30-áig a következő pályázatok járnak le: *Beceréj* Pál adományából 2000 korona (*Beceréj* István élet- és jellemrajzának megírására). — A *Teleki*-jutamból 100 arany (szomorujátékra). — *Báró* Bánffy *Dezso* adományából 1200 korona (magyar történeti vigjátékra). — A *Farkas*—*Rassok*-alapítványból 2000 korona (tazafias költeményre). — A *Péczely*-regénypályadíjból 1000 arany forint (magyar történeti vagy tarsadalmi regényekre). — A *Karátsonyi*-jutalomból 200 arany (dramai művekre). — *Gróf* *Nádasdy* Tamás-alapítványból 100 arany (elbeszélő költeményekre). — A *Lévay*-alpból 1000 korona (a magyar verses epikai költszet történetére). — A *Dora*-alapítványból 50 arany (a törlesztéses államadósságok előnyei és hátrányainak fejtegetésére). — A *Gorove*-alapítványból 100 arany (a legújabbkori etikai elemletek kritikai ismeretéseire). — A *Lukács* *Krisztina* alapítványból 2000 korona (a lélektan történetére). — A *Gorove*-alapítványból 100 arany (az árpádnézi királyok udvarintásának megírására). — A *Vitez*-alapítványból 40 arany (valamely növényes-ád vagy nagyobb genus monografiára).

□ **A Kis Lap** e heti száma is sok szép képpel, pompás kis mesékkel, elbeszélésekkel, főmérédek hasz-

nos tudnivalóval és a gyermekeknek kedves, mulató apróságokkal telve jelent meg. *Abonyi* Árpád Rákóli György utazása című gyönyörű ebesztésének folytatása mindabban leköti a kis olvasók figyelmét. *Roboz* Andor, a Kis Lap társszerkesztője, verset írt. *Krudy* Gyula, *Polgár* Géza közleményei, továbbá a fejtőről, az Innen-onnan és az Apróságok a természet világból rovatok mulatót és tanulságos tartalma, a *Forgóácsi* postája rendkívül megkedveltek a kis olvasókkal a gyermekvilágnak ezt a legrégibb és legjobban szerkesztett lapját. A Kis Lap előfizetési ára negyedévre két korona, mely összeg az Athenaeumba (VII., Kerespesi-ut 54.) címzendő.

○ **Költemények.** *Fenyő* Gyula verskötetet adott ki, melyben jóleső közvetlenséggel tárja föl egyszerű érzelmét. Semmi disszonancia nem zavarja az ő csöndes belső világát, amely csupa szerény bánat, igénytelen meghatótság és rokonszenves sóvárgás. Örömet is, fájdalomt is kiérezzük a verseiből, amelyeknek hatását nem gyöngíti a nem egészen folyamatos verselés.

Nyilttér.

Legszébb magyar diáksapkák
és bármilyen diákszalagok kaphatók

Tiller Mór és Társa
m. kir. udvari szállítóknál,
BUDAPEST, IV. KER., VÁCI-UTCA 35. SZÁM

SOMATOSE

(oldódó huftehérnye)

orvosi szaktételek véleménye szerint „lápékszítványok ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyszerkereskedésekben.

T. BEREGHNYI JÓZSEF

testgyógyászati intézetének

Budapest, Andrássy-ut 32. sz.

Leányomat, kinek hátréningörbülése volt, több orvos kezelése dacára nem sikerült meggyógyítani, míg az én sikeres kezelése által gyermekem teljesen egyenes, mit most a kezelés után fölév elteltével, köszönetem kifejezése mellett jónnan elismerem s maradtam kiváló tisztelőtel

Lefkovits Manó dákógyáros,

Budapest, VII., Király-utca 35. sz.

Lásd a Budapesti Napló 229. számát.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.

Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483-42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587-09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budap. st. IV., Károly-kört 26.

Az e rovat alatt közöltetnek sem tarimáért, sem alakjájá nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Labdarugás. A labdarugó-sport híveinek mátló kezdve három napig kétszeresen is kijut az élvezetből. A *Budapesti Ramblerek*, hogy az idénvél méltóan kezdjék, megbívták a *prágai* és *bécsi Ramblereket*, hogy erejüket itt mérjék össze. Ma volt az első mérkőzés s megjelent ott közönségtől ennek a szép sportnak ma minden egyes híve, úgy a hölgyek, mint az urak és nemcsak a két tribün felt meg érdeklődőkkel, de szorongásig voltak az olesőbb helyeken is azok a türelmes és állandó nézők, akik megérdemelnék, hogy a pályavezetőség akár milyen egyszerű, de biztos állványt készítsenek nekik, hogy ne süsse őket, mint ma is, a forrón tűző nap és ne ázzanak bõrig mint már annyiszor történt velök. Ami a mai mérkőzéseket illeti, aki jelen volt, nem sajnálta, hogy három órától fogva hét óráig töltötte ott az időt, mivel csak a tavalyi angol napokkal hasonlítható össze. Mindkét magyar csapat oly szépen küzdött, hogy igazán megérdemelte a kivívott győzelmet s látszik, hogy alapos training után kezdtek meg a nyilvános szereplést s

reméljük, hogy a tavalyi szép sikereket az idén még szaporítani fogják a mi mag ar labdarugó-csapataink.

I. *Budapesti Ramblerek A csapata a bécsi Ramblerek ellen.* Három óra után néhány percel jelezte a bíró sipja a játék kezdetét s a magyarok mindjárt ostrom alá veszik a nappal szemben játszó bécsieket. A harmadik percben már tomboló lelkesedés jutalmazta az első magyar goalt, melyet Braun, Pokorny és Borbás szép kombinációval szereztek meg. A bécsiek egy veszélyes lövésért Hollos kivédte, de nem akadályozhatja meg, hogy a jobb szélső által centerezett s König által kapuba lött labdája a bécsiek az eredményt ki ne egyenlítették. Heves küzdelem folyik mindkét részről a vezető goalért; Kovácsnak sikerül végre egy élesen lött labdát a kapuba juttatni; az első féldőben is változott az eredményen. — A második féldőben a bécsiek mindent okkövetnek, hogy a magyarok előnyét kiegyenlítsék, de Pokorny megszerzi a harmadik goalt is a magyar csapatnak s így végeredményben 3 : 1-el győztes is marad ez utóbbi.

2. *Budapesti Ramblerek B csapata a prágai Ramblerek ellen.* A második mérkőzés elő már kevesebb érdeklődéssel tekintett az első küzdelem igaztosságot: kiláradt közönség. — A prágaiak azonban kelemes meglepetést keltettek eleven játékkal, s mintha gyorsaságukkal túl is szárnyalták volna eleinte a lüregségükről külföldön is híres magyar csapatot. Ez azonban nem sokáig tartott; az óriási hőség hamarabb lankasztja át a prágaiakat s a magyar csapat mindinkább átveszi a támadó szerepet. A csatározás mely jórészt a Magyar Testgyakorlók Körének csapatából kerü ki, gyönyörű összjátékkal ostromolja a prágai kaput s Károlynak sikerül is a vezető goalt megszerezni. Erre azután a prágaiak is összeszedik magukat, de támadásaik a beaek és a kiváló kapus, Sipos védelmen megtörnek, míg a magyaroknak egy gyors lerohánásánál a Zulu által élesen lött labda a prágaiak jobboldali backjéről bepattan a kapuba — A csékek mindent elkövetnek hogy a kapott goalokat visszaadhassák, de ez éppen úgy, mint a magyarok lázadására, hogy a goalferenciát növeljék, mindvégig sikertelen marad. — A második féldőben a kimerült prágaiak kétségbeesetten védekeznek, úgy látszott, hogy nem akartak rossz abb eredményt, mint a bécsiek. A kétségbeesett védelem mellett azonban támadó szerepet alig-ahg játszhattak s így történt, hogy a második féldő sem változtatott az eredményen.

Hétfőn 8 órakor a Budapesti Ramblerek A és B csapata, ezt követőleg 5 órakor a bécsi Ramblerek a prágai Ramblerek ellen mérkőznek.

* **Tennis-verseny.** A *Budapesti Torna-Klub* osü-törtökön, szeptember 10-én délután három órakor a millénári verseny pályán tennis-versenyt rendez.

Lóversenyek.

Budapest szeptember 6.

Ésben és *Alagon* áldozhattak ma délután a totalizátor lovagjai szenvedélyüknek. Itt is, ott is csendesek voltak a versenyek s nagyobbára favoritok győztek, csak *Alagon* esett meg egy 22-szeres osztalék s az is az utolsó versenyben: *Jusztiva*.

Bécsben a 15 000 koronás nagy handicapben *Hazaft* folytatta diadalutját s a többi verseny is a könyvtogadók nagy bosszuságára favoritok győzelmével végződött. A versenyek részletes eredménye:

Bécsben:

I. **Wienewaldt díj.** Díj 2000 korona. Távolság 2470 méter. Szemere M. **Cipésze** (Bonta) első, gróf Andrássy G. Orionja (Spencer) második, Krausz L. Viribus unitis (Fries) harmadik. Azután Veinard. Totalizátor: 10 : 13. Helyretogadások: I. 50 : 52. II. 50 : 60.

II. **Ujonok versenye.** Díj 4000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Uchtritz Zs. **Kingdomja** (Taral) első, Herzog M. Hadurja (Spencer) második, Luczenbacher M. Mariskája (Van Dusen) harmadik. Azután Paronna Parasit. Totalizátor: 10 : 44. Helyretogadások: I. 50 : 131. II. 50 : 131.

III. **Elaóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1300 méter. Egyedi L. **Matchboy**-a (Bichler) első. Mautner V. Gloria-ja (Poole) második. Br. Königswarter H. Fortune-je (Neumana) harmadik. Azután: Maroneuse. Charmant, Thibet, Philster, Marignac, Barkóczy. Totalizátor: 10 : 40. Helyretogadások: I. 50 : 90. II. 50 : 243. III. 50 : 136.

IV. **Bécsi nagy handicap.** Díj 15 000 korona. Távolság 1600 méter. Blaskovich E. **Hazaft**-ja (Van Dusen) első, Aresin-Fallon J. Ugyanaz-a (Krousil) második, Egyedi L. Javorinája (Lewis) harmadik. Azután: Ballada, Kiss me, Belvedere. Ka Gall, Tannhäuser, Blockade, Ignatieff Bonapace, No-good, Rhapsodie II; Bor-ska. Totalizátor: 10 : 34. Helyretogadások: I. 50 : 90. II. 50 : 115. III. 50 : 107.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Báró Uchtritz Zs. **Bedaht**-a (Taral) első, báró Königswarter H. Montanaja (Neumann) második, Schosberger L. Fogolya (Hutter) harmadik. Azután: Hopfen, Katona. Totalizátor: 10 : 18. Helyretogadások: I. 50 : 61. II. 50 : 69.

VI. **Szeptemberi gátverseny.** Díj 6000 korona. Távolság 2400 méter. Herceg Palfy M. **Torpedója** (Barker) első, gróf Chorinsky F. Applausa (Főjes) második, herceg Taxis E. M. Sorrentoja (Williamson) harmadik. Azután: Ex-lex II, Schönfeld, Morming. Totalizátor: 10 : 60. Helyretogadások: I. 50 : 99. II. 50 : 78.

VII. **Kétévesek handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedi L. **Marosa** (Lewis) első,

Luczenbacher M. South Starja (Van Dusen) második, báró Springer G. Maténye (Tarai) harmadik. Azután Radius. Méltóságos Loterie. in Spe, Victor. Totalizátor: 10 : 42. Helyretogadások: I. 50 : 74. II. 50 : 70. III. 50 : 96.

Alagon.

I. **Elaóok versenye.** Díj 1000 korona. Távolság 2000 méter. Gróf Wenckheim D. **Szemérmese** (Krause) első, Liptay B. Páiranyja (Szemere) második, Jovag Streruviz O. Anecdotaja (báró Rechum) harmadik, azután: Muslicza, Margit. Totalizátor: 10 : 22. Helyretogadások: I. 50 : 74. II. 50 : 138.

II. **Ujonok akadályversenye.** Díj 3000 korona. Távolság 320 méter. Gróf Orsics P. **Windhundja** (Kapusok) első, Foiberth J. Va banqueja (Fürst) második, Dormus Gy. Boeskaya (Moritz) harmadik. Azután Sógör, Sohogy, Csompora elbukott. Totalizátor: 10 : 17. Helyretogadások: I. 50 : 66. II. 50 : 82.

III. **Ózsi akadályverseny. Handicap.** Díj 1600 korona. Távolság 800 méter. Mravik P. **Nyájasa** (Hagein) első, Lukács E. Kontárja (Tuajdonos) második, Fritsche A. Bakatorja (Zangen) harmadik, azután Cod'oro. Totalizátor: 10 : 15. Helyretogadások: I. 50 : 60. II. 50 : 78.

IV. **Elaóok gátverseny-handicapje.** Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Zangen I. **Csettje** (Zangen M.) első, Stein R. Mind you-ja (Rechum) második, Gr. Pejacsevic A. Jim Morgan-ja (Hagein) harmadik. Totalizátor: 10 : 16.

V. **Mogyoróci-díj.** Díj 1200 korona. Távolság 1400 méter. Somosi ménes **Burdereau** (Szemere) első, Jankovich Béán Gv. Gyömber (Krause) második. Mr White Jusuman (Rechum) harmadik azután Ovas, Daydream, Gyalár, Ujalu öcsese. Totalizátor: 10 : 35. Helyretogadások: I. 50 : 66. II. 50 : 68. III. 50 : 146.

VI. **Kétéves nyeretlencs eladóhandicapja.** Díj 1200 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Hunyady L. **Jusztije** (Preuner) első, Zangen J. Der Lörke (Smeyda) második, báró Springer G. Polentaja (Horak). Azután: Tóvis, Robber. Totalizátor: 10 : 223. Helyretogadások: I. 50 : 162. II. 50 : 72.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Megrálgalmazott ügyvéd.** Demjén József magánő két év előtt a debreczeni lapokban nyílttér közleményt tetteit közzé, amelyben dr. Orbán József ottani ügyvédet a legsúlyosabb vádakkal illette. A közlemény csak úgy hemszegett a súlyosabbnál súlyosabb rágalmakról. Orbán rágalmas és becsületéret miatt perelte be az időközben Budapestre költözött Demjént akit a büntetőtörvényszék vétkeinek mondot s 60 korona pénzbüntetésre ítelt. Tegnapi tárgyalta a királyi táb a büntetőtanácsa Haupt Albert előadásában a vádolt és magánpanaszos felelősségét. Demjén, aki személyesen jelent meg, kérte a bíróságot, hogy a vádlóság bizonyítását engedje meg, mert ő tanukkal tudta azt bizonyítani. A tábla e kérelemnek helyt adván, a tárgyalást elnapolta a jövő hóra, amikor is ki fogják hallgatni a Demjén által bejelentendő tanukat.

§§ **Harmincz száik list.** Hutwagner József kocsisit három hónappal elzölt, midőn üres kocsiával hazafelé tartott, a Lehel-téren egy jól ütözött fiatal ember szölitotta meg, kérdést tette hozzá, hogy 30 száik listet a Hagenmacher-tébe gőzmalomból mennyiért szállítana Per Adolf listkereskedő Rottenbiller-utcai üzletébe. Hosszas alkudozás után 3 korona tuvardjában állapodtak meg, mire az ismeretlen fiatalember átadott a kocsisnak egy darab, Per Adolf aláírásával ellátott, 30 száik listről szóló megrendelő-jegyet. A kocsis ezt bevitte a gőzmalom irodájába, ahol nyomban rá öttek, hogy a megrendelője hamisítvány, s hogy a hamisított kézrekerítsék, az államrendőrség detektív osztagához fordult. Innen ki is jött két detektív s ezek aztán lépésről-lépésre kísérték a listet megrakott kocsi mindaddig, amíg az ismeretlen fiatalember meg nem pilantolták. Mikor igazolásra hívták föl kiderült, hogy *Komáromi* Pálnak hívják és szélhámoságból tartja tenn magát. A letartóztatott szélhámos, akinek a csalásból semmi haszna sem lett, mert mielőtt érkésíteni tudta volna a listet, elfogták, a budapesti büntetőtörvényszék magánokirat-hamisítás büntlettéért helyezte vád alá. A tegnapi. Cseke bíró elnöklete alatt megtörtént a tárgyaláson Komáromi körömszakaditáig tagadott mindent s azt vitatta, hogy ő egy féreítés szomorú áldozata. A törvényszék csalás büntetésének kísérletért 6 havi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott, a vádoltot le ebbezett.

TÁVIRATOK

Brunn. szeptember 6. A doboji ütközet 25. évfordulója alká mából a brünni házierezd, a 3. gyalogezred volt altisztjei emlékünnepet rendeztek. Ünnepi tisztelés után délelőtt a központi temető katonai részében leleplezték és beszentelték a brünni községi képviselő által állított piramist az emléktáblával együtt, mely alkalommal Wieser Jovag polgármester és *Kominsky* 8. gyalogezredbeli százados hazafias beszédeket mondtak. A gyönyörű emlékszóbron be van véve a 8. gyalogezred négy tisztjének, 10 altisztjének és 22 emberének a neve, akik 1878-ban a doboji csataterén elestek. Ezután 6 felsőház hódoló táviratot intéztek, amelyre Budapestről kaptak választ.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

Bánk bán.

Eredeti szomorujáték 5 felv. Irtá Katona J. Személyek: Gál Zászlós ur Faludi Gertrud Jászai Petur bán Szacsvay Ottó Hrvváth Myska bán Aboonyi Bánk bán Pálfi Sólom Mészáros Melinda Hegyosi Benderleiben Nagy Ib. Mikhal Egressy Biberach Gyenes Simon Körösmezői Tiborc Ujházi Kezete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

A korbács.

Bohózát 3 felvonással. Irták Honnequin és Bilhaud. Fordította Molnár Ferenc. Személyek: Petit Pré Góth Pép Fehér Kerbolbec Hegedüs John Bárdi Flécherolles Szerényi Lebidóinsé Hunyadi Pivert Újvári Conuelo Kertész Cettinquet Balassa Boleróné Nikó Bolero Vendrei Lucienne Harmat Kezete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő 1903. szeptember hó 7-én.

Rip van Winkle.

Regényes nagy operetta 4 felvonással. Irtá Meilhae, Gilie és Farnie. Fordították Evra Lajos és Falk Risárd. Zenéjét szerezte Planquette Róbert. Személyek: Derrick Solymosi Lisbeth Rédey Adrien Magda Pickly Szerdahelyi Van der Bilt Kovács M. Jacinth Harmath Noik Újvári Hudson Irsay Katrina Kápolnai Szelem Kenedich Rip van Winkle Raskó Torpe Dezsőfi Kezete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

A dróttóstót.

Nagy operetta előjátékkal, 2 felvonással. Irtá Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Személyek: Günther Boross Pfeifferkorn Sziklai Mici Kornai Zsuzska Szentgyörgyi Jankó Rubos Mios Rátönyi Kezete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

Szerbia.

Irtá: dr. Strausz Adolf. Kezete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

A falu rőzsája.

Eredeti népszínmű 3 felv. Irtá Pintér Imre. Kezete 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. szeptember hó 7-én.

A heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonással. Irtá Meyer-Förster Konrád. Kezete 7 1/2 óraker.

FOVÁROSI ORFEUM

VI. Nagyzsűz-utca 17. Ma és mindennap Miss Hella Vulcaine (Goldreich) többszörösen kiléteztetett labuzhgyűmtyűvész (a tűz istennője, az északi sarok tündéré) Cake-Walk labuzhgyűzen! Remek díszletek és vilgítási hatások. Les Souloff Garcia Tarka színpad Szenzielő! Bianca Braselly lavina-omlásai és a többi különlegesség. Károlyi Karoly hegedűművész és zeneező fellépje. A télkerben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Színházak heti műsora.

Table with 6 columns: Nemzeti színház, Vígyszínház, Népszínház, Magyar színház, Főv. nyári színház. Rows include dates from Kedd to Vasárnap este and plays like A bor, A korbács, Bob herceg, A dróttóstót, A cigányélet, A dróttóstót, Rip van Winkle, Elektra, A korbács, A cigányélet, A dróttóstót, Faust, Lady Windermere legryzője, A korbács, A cigányélet, A dróttóstót, Éjjeli menedékhely, Denise (Új betanulással), A teknősbéka, A cigányélet, A dróttóstót, Párisi élet, Páros bugyelláris, A vasgyáros, A korbács, A cigányélet, A dróttóstót, Párisi élet.

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 3 óráig reggeltől 4 óráig. Ma hétfőn szeptember 7-én. Fényes kivilágítás. A nagy variété színpadon a szenzációs új színpadon műsor: Helga Dumont fantasztikus tüzlány. Grané és Maud drámatáji művészek. Romulus Trio The 3 Rozinás amerikai centricusok. Little Aurigh japán légtörő. Ferenczy Zsófia a magyar pasztira. Kline Ravensberg angol Opera énekesnő az ő esodaszép magyar énekevel. Folies Comiques-ban új magyar és német bohózat és Steinhardt. Katonazene és különféle zenekarok. Bolepő díj 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi tőzsdékben kaphatók.

Iskolakönyvek.

A szülők és a tanulók figyelmét felhívjuk az új tanév küszöbén Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udv. könyvkereskedés Budapest, VI., Andrassy ut 21. szám alatt lévő óriási könyvtárára. Ahol az ország minden részében használt tankönyvek kaphatók és megrendelhetők. A tankönyveknek és általában mindenemű iskolai szerkeknek egy kézből való beszerzése nemcsak időmegtakarítás, de költséghalmozás is, mert az együttes szállítás jutányosabb, mint a külön-külön rendelke minden, más és más helyről. Beszerzési forrásul a nevezett céget ajánljuk, amely gazdagon föl van szerelve a közelgő iskolai időnyro az összes forgalomba lévő tankönyvekkel és iskolai szerkekkel. A cég saját tankönyv kiadványait, amelyeket a magas tanügyi kormány engedélyezett, az ország legtekintélyesebb tanintézetei használják. A cég a megrendeléseket a szokásos feltételek mellett fogantatja. A több mint egy évszázad óta fennálló könyvkereskedés kivívta magának a n. é. közönség oszlatlan bizalmát, s a cég suyt helyez arra, hogy a hozzá beérkező megrendelések gyors, pontos és lelkiismeretes elintézése által a bizalmat még fokozottabb mértékben kiérdemlje. Figyelmet érdemel a cég jól felszerelt zene-műkereskedése és tanszerraktára is, amelyek melión egészítik ki az előiragnak elismert könyvkereskedést.

Tokaji esemegesző

5 kilós postakosárral bormetve 4 k. 60 fillér utánvétel mellett. Aljánom még a következő bor-ínak postai szállás ára: 1891. évi tokaji számaróndi 1 literes üveg 1 K. 60 fill. 1900. évi tokaji számaróndi 1 literes üveg 2 K. 1898. évi tokaji számaróndi 1 literes üveg 2 K. 60 fill. 1894. évi tokaji számaróndi 1 literes üveg 3 K. 2 putonosa főlőes tokaji aszú főlőteres üveg 2 K. 4 putonosa egész édes tokaji aszú főlőteres üveg 4 K. 4 putonosa egész édes tokaji aszú főlőteres üveg 5 K. Nagyobb megrendelésnél megfelelő engedmény. Megrendelést kér: GRITNER Lajos Tokaj, Zempén m.

Használt férfurhákak legmagasabb árban vesz Weisz Lipót.

IV., Kristóf-tér 2. Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik. Részletfizetésre arany, ezüst, és k. szobrok és tárgyak olcsón kaphatók. Grünberger Armin Béla IV., Váci-utca 30. I. em. 23.

Már 1 koronáért lehetséges 50,000 Sorsjáték. Márc 1 koronáért lehetséges 50,000 Sorsjáték. IV., Váci-utca 17/7. koronát nyerhetni.

Főnyeremény 50,000 korona ért. 1 sorsjegy ára 1 korona. Miután a húzás már október elején megtartatik és a kereslet nagy arányokat ölt, kérjük a beszerzéssel sietni és a megrendeléseket lehetőleg azonnal, legkésőbbben azonban szeptember 16-ig feladni. — Központi iroda: IV., Váci-utca 17/7. Sorsjegyek ezenkívül minden bankházban és dohánytőzsdében kaphatók.

Sok pénzt! 10 koronáig kereshetnek havonta. Gavallér ruháktár megnyit Kossuth Lajos-utca 15. I. 15. Frank és szalon dínyek kölcsön adnak. Hasmenést kis gyermekknél és felnőtteknél megszűntet a Sztrák-féle Tannin-sóval. — Kapható gyógyszerházaiban 40 filléret.

A hölgyekre nézve. nagy fontosságú azt tudni, hogy egyedül a „Lorison-Öreme“ van arra hivatva, hogy a szépséget fenntartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb mely o térer feltaláltatott, és minden követelménynek megfelelő, a mi az arcpalást illeti, mert a hölgyek már 2-3 napi használat után meggyőződnek meglopó hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső művésznők használják a legmeglepőbb eredményel, az egyedüli szépség-szer, mely az arcot viruló frissé és fiatalá teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcból finomá, frissé és sugárzóvá teszi; még előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arcszín kaptak a „Lorison-Öreme“ használat után, hogy életveiket meghatározni lehetetlen. Egy tégely ára 6 ft. Fraktár: Ceillag Anna Wien, L. Graben 14.

A titkos betegségek alapos gyógyításáról. Ne sajnálja senki a faradozást ilyen komoly ügyben, jelentkezzék egyszer személyesen, mert a legújabban külföldön beszerzett speciális műszerekkel még a legrégibb betegségek is pontosan meg lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét, körkörüjét; bármily mélyen fészkelte is be magát a kóranyag a szervekbe, vagy a test nedvébe. Ezen beható vizsgálat alapján teljes biztossággal meghatározható a betegségi állapotnak megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezető speciális gyógyítási mód is, amelyet mindenki, foglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjeleneni, akkor csak írja le a baját, amelynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Leveleibe válaszbeléget mellékeljen. A gyógykiváratla mindenki visszkapja azokat. Ilyen tökéletes és hűségpótló hazánkban Dr. Palócz v. kórhiá orvos, specialista, országos hírt intéző (Budapest, VII., Kerespesi-ut 10.), ahol jóakarattal, ösztönit és lelkiismeretesen kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életéről felvilágosítást, ahol a beteg vére és testnedvével megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a kóranyagoktól és lelki kinyitja is megszűnnek. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelgyogalobb esetekben is a bujakóros sebeket, hgyes-ó, hólyag-, ideg- és hátergine-bajokat, sérveket, az önfertőzés és szifilisz utóbjait, magólmést, elgyengült ferfőket (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, vörbajokat, bőrbetegségeket és a női nem szervek minden betegséget. Nők részére külön váróterem és külön kiárat van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig). Cim: Dr. Palócz v. kórhiá orvos, specialista, Budapest, VII., Kerespesi-ut 10.

Köszöntő-könyv. Lrtak Henrik és Roboz Andor. Ára kötve minos borítékkal 1 korona 40 fillér. Tartalmában verses költeményeket gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, születőkre, nagy-születőkre, mindenféle rokoni, köz, baráti, ismerősök, tanítóknak stb. (Fogadó a kisdó-társulatnál Budapestban, VII., Kerespesi-ut 10. szám, és minden könyvkereskedésben.)